

MINISTERUL MEDIULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA

GHIDUL

privind evaluarea
biodiversității

Suedia
Sverige

JUSTIȚIE VERDE

CENTRUL DE INFORMARE ȘI
CONSULTANȚĂ DE MEDIU AARHUS

Acest ghid a fost elaborat și tipărit cu suportul proiectului „O justiție verde pentru un mediu protejat și comunități durabile”, finanțat de Suedia și implementat de către AO EcoContact.

Ghidul privind evaluarea biodiversității a fost elaborat de către Ministerul Mediului cu suportul experților naționali și internaționali în cadrul proiectului „O justiție verde pentru un mediu protejat și comunități durabile în Republica Moldova”, implementat de către AO EcoContact cu suportul financiar al Suediei.

Ghidul a fost elaborat în temeiul prevederilor art. 10¹⁰ alin. (8) din Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 174–177, art. 393) (*în continuare Legea nr. 86/2014*) și art. 12¹ – 12⁶ al Legii nr. 94/2007 privind rețeaua ecologică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 90–93, art. 395) (*în continuare Legea nr. 94/2007*). Prin aprobarea proiectului de act normativ se urmărește implementarea mecanismului de evaluare a biodiversității de către Agenția de Mediu în conformitate cu capitolul III/, art. 10⁸-10¹² ale Legii nr. 86/2014.

Procedura de evaluare a biodiversității face parte integrantă din procedura de aprobare de dezvoltare a activităților planificate care, separat și/sau în combinație cu alte activități existente și/sau aprobate, pot avea un impact semnificativ asupra siturilor Emerald și care nu sunt direct legate de gestionarea acestor situri sau nu rezultă din această gestionare. Procedura de evaluare a biodiversității asupra activităților planificate este realizată de Agenția de Mediu în temeiul art. 5 lit. g) din Legea nr. 86/2014.

Ghidul privind evaluarea biodiversității este destinat inițiatorilor activităților planificate, autorităților publice centrale și locale care, în virtutea atribuțiilor și responsabilităților specifice în domeniul mediului sau ca urmare a competențelor lor la nivel local, sunt sau pot fi interesate de potențialul impact asupra siturilor Emerald generat de activitatea planificată, experților implicați la elaborarea studiului de evaluare a biodiversității, membrilor Comisiei tehnice pentru analiza calității raportului privind evaluarea impactului asupra mediului, publicului vizat și interesat de procedura evaluării biodiversității.

Conținutul prezentului ghid este responsabilitatea exclusivă a autorilor și nu reprezintă neapărat poziția oficială Suediei.

Utilizarea textelor din acest Ghid se permite doar cu condiția indicării obligatorie a sursei de referință.

Experții antrenați în elaborarea materialului:

Irina Punga, doctorand, Universitatea de Stat din Moldova

Petr Roth, expert internațional

Asociația Obștească EcoContact

www.ecocontact.md

office@ecocontact.md

tel: 022 99 61 62

Cuprins

Dispoziții generale	6
Domeniul de aplicare și etapele evaluării biodiversității	9
Determinarea necesității de efectuare a evaluării biodiversității	11
Secțiunea 1. Autoritatea competentă și scopul determinării necesității efectuării evaluării biodiversității	11
Secțiunea a 2-a. Activitățile planificate legate direct cu, sau necesare pentru gestionarea siturilor Emerald	11
Secțiunea a 3-a. Activitățile planificate care nu au legătură cu, sau nu sunt necesare pentru gestionarea siturilor Emerald	12
Determinarea domeniului de aplicare a studiului de evaluare a biodiversității	15
Procedura de pregătire, realizare și prezentare a studiului de evaluare a biodiversității	17
Secțiunea 1. Dispoziții generale	17
Secțiunea a 2-a. Selectarea experților implicați în procesul de elaborare a studiului de evaluare a biodiversității	17
Secțiunea a 3-a. Etapele și regulile fundamentale ale evaluării biodiversității	18
Secțiunea a 4-a. Identificarea impactului cumulativ și cercetările în teren	20
Secțiunea a 5-a. Evaluarea semnificației impactului activității planificate	22
Secțiunea a 6-a. Concluzia evaluării semnificației impactului activității planificate asupra siturilor Emerald potențial afectate	25
Consultarea publică a studiului de evaluare a biodiversității	28
Etapă concluziei privind evaluarea biodiversității	29

ORDIN

“18” *iunie* 2024

Nr. *105*

mun. Chișinău

Cu privire la aprobarea Ghidului
privind evaluarea biodiversității

În conformitate cu prevederile pct. 9 subpct. 11) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 145/2021, reieșind din prevederile art. 10¹⁰ alin. (8) din Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 414-417, art. 716),

ORDON:

1. Se aprobă Ghidul privind evaluarea biodiversității (se anexează).
2. Agenția de Mediu va asigura implementarea prevederilor Ghidului privind evaluarea biodiversității.
3. Direcția politici de prevenire a poluării asigură publicarea prezentului ordin în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.
4. Controlul asupra executării prezentului Ordin se pune în sarcina dlui Gheorghe Hajder.

MINISTRU

Sergiu LAZARENKU

INTRODUCERE

1. Urmare a angajamentelor internaționale asumate în urma aderării Republicii Moldova la Convenția privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa (Convenția de la Berna), prin Hotărârea Parlamentului nr. 511/1994 a fost desemnată rețeaua Emerald, care prezintă rețeaua ecologică constituită din zone speciale de conservare și include arii naturale cu statut de arii protejate, conform legislației naționale, atât și alte arii, care nu sunt incluse în fondul de arii naturale protejate de stat. Această rețea, înființată în conformitate cu Legea nr. 94/2007 privind rețeaua ecologică, cuprinde siturile Emerald care găzduiesc așa-numitele tipuri de habitate și specii (animale, plante și păsări) de interes european specificate în anexele la legea prenotată. Selecționarea și desemnarea unui teritoriu drept sit al rețelei Emerald se efectuează în conformitate cu art. 12² al Legii nr. 94/2007 privind rețeaua ecologică și ținând cont de prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Rețeaua Emerald face parte din eforturile similare din alte țări candidate la aderarea la UE, care vizează crearea unei rețele paneuropene de zone de conservare. În statele membre ale UE, această rețea se numește Natura 2000.

2. Obiectivul rețelei Emerald este de a contribui la conservarea tipurilor de habitate și a speciilor de interes european de pe teritoriul Republicii Moldovei și asigurarea suficienței siturilor Emerald pentru asigurarea supraviețuirii lor pe termen lung. Pentru a asigura acest obiectiv general, zonele din rețeaua Emerald trebuie să fie gestionate în mod corespunzător. O astfel de gestionare necesită implementarea a două tipuri de măsuri:

- 1) măsuri proactive - ce presupune o gestionare conservativă a siturilor în conformitate cu cerințele ecologice ale anumitor tipuri de habitate și specii care locuiesc în aceste zone.
- 2) măsuri reactive - măsuri orientate spre evitarea deteriorării și a perturbării semnificative și bazate pe garanții procedurale pentru gestionarea activităților planificate care pot avea impact semnificativ asupra siturilor Emerald.

Orice activitate planificată susceptibilă să afecteze în mod negativ orice sit Emerald trebuie să facă obiectul procedurii numite - evaluare a biodiversității. Evaluarea biodiversității trebuie să fie pusă în aplicare în conformitate cu prezentul ghid.

3. Prezentul Ghid este elaborat în baza art. 10¹⁰ alin. (8) din Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 174 - 177, art. 393) (în continuare Legea nr. 86/2014) și art. 12¹ - 12⁶ al Legii nr. 94/2007 privind rețeaua ecologică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 90 - 93, art. 395) (în continuare Legea nr. 94/2007).

4. Ghidul este destinat:

- 1) inițiatorilor activităților planificate;
- 2) autorităților publice centrale și locale care, în virtutea atribuțiilor și responsabilităților specifice în domeniul mediului sau ca urmare a competențelor lor la nivel local, sunt sau pot fi interesate de potențialul impact asupra siturilor Emerald generat de activitatea planificată;
- 3) experților implicați la elaborarea studiului de evaluare a biodiversității;
- 4) membrilor Comisiei tehnice **pentru analiza calității raportului privind evaluarea impactului asupra mediului (art. 5¹ al Legii nr. 86/2014)**;
- 5) publicului vizat și interesat de procedura evaluării biodiversității.

5. Obiectul prezentului Ghid este stabilirea procedurii, a documentelor tehnice și a condițiilor pentru luarea măsurilor necesare în vederea implementării mecanismului de evaluare a biodiversității asupra activităților planificate (Figura nr.1).

6. Procedura de evaluare a biodiversității face parte integrantă din procedura de aprobare de dezvoltare a activităților planificate care, separat și/sau în combinație cu alte activități existente și/sau aprobate, pot avea un impact semnificativ asupra siturilor Emerald și care nu sunt direct legate de gestionarea acestor situri sau nu rezultă din această gestionare.

7. Procedura de evaluare a biodiversității asupra activităților planificate este realizată de Agenția de Mediu în temeiul art. 5 lit. g) din Legea nr. 86/2014.

8. Noțiunile utilizate în prezentul ghid sunt cele prevăzute în Legea nr. 86/2014, Legea nr. 94/2007, precum și în legislația națională de mediu. În sensul prezentului ghid, următoarele noțiuni principale semnifică:

- 1) *Rețea Emerald*: rețea ecologică constituită din zone speciale de conservare care au fost desemnate în temeiul Directivei 2009/147/CE privind păsările și a Directivei 92/43/CEE privind habitatele, fiind parte componentă a rețelei ecologice naționale, reprezentând extinderea în țările ne-membre ale Uniunii Europene a rețelei ecologice europene coerente de zone speciale de conservare „NATURA 2000”. Este creată în conformitate cu cerințele stabilite de Comitetul permanent al Convenției de la Berna și în conformitate cu prevederile art. 12¹ din Legea nr. 94/2007. Lista actuală a siturilor Emerald desemnate la nivel național este prevăzută în anexa nr. 5 la Legea nr. 94/2007.

- 2) *Obiecte de conservare ale siturilor Emerald*: tipurile de „habitate de interes european” și/sau „specii de interes european” (inclusiv păsări), sunt enumerate în anexele nr. 1-4 la Legea nr. 94/2007. Fiecare sit Emerald a fost desemnat pentru unul sau mai multe obiecte de conservare.
- 3) *Obiectivele de conservare ale siturilor Emerald*: starea țință sau gradul de conservare care trebuie atins pe termen lung, pentru tipul de habitat/specie prezent în situl respectiv, asigurând menținerea și conservarea acestuia. Obiectivele de conservare a speciilor de floră și faună și a habitatelor acestora sunt incluse în planurile de management ale siturilor Emerald în conformitate cu prevederile art. 12⁴ al Legii nr. 94/2007. Toate măsurile și activitățile planificate din cadrul sitului Emerald, precum și cele din afara acestuia, care pot avea un potențial impact asupra sitului Emerald, trebuie să fie puse în aplicare într-un mod care să nu pună în pericol obiectivele de conservare a sitului Emerald.
- 4) *Activitate planificată*: orice activitate planificată atât în zonele rezidențiale, cât și în peisajul deschis, care ar putea afecta obiectivele de conservare a unuia sau mai multor situri Emerald.
- 5) *Activități de gestionare a sitului Emerald*: acțiuni/măsuri de management al sitului Emerald, orientate să atingă obiectivele de conservare ale acestuia pe termen lung. Unele situri Emerald necesită un regim de non-intervenție, pentru a permite dezvoltarea și menținerea acestora în mod natural. Astfel de situri vor fi în minoritate (dacă există vreunul), deoarece obiectivele de conservare ale majorității siturilor Emerald necesită fie gestionare constantă, fie gestionare ocazională a conservării. Această gestionare ar trebui să respecte cerințele ecologice ale obiectelor individuale de conservare și ar trebui să fie guvernată de obiectivele de conservare stabilite pentru orice obiect de conservare din orice sit.
- 6) *Studiu de evaluare a biodiversității*: document care identifică, analizează și cuprinde o evaluare cuprinzătoare a potențialului impact al activității planificate, separat și/sau în combinație cu alte activități existente și/sau aprobate, asupra obiectivelor de conservare a tuturor siturilor Emerald susceptibile de a fi afectate. Acest studiu se elaborează atât în baza datelor publice privind siturile Emerald, privind alte activități existente și/sau aprobate care ar putea avea un impact negativ cumulativ cu activitatea planificată, cât și în baza datelor colectate și prelucrate din teren.
- 7) *Experți* – persoane fizice sau grup de persoane implicate la elaborarea studiului de evaluare a biodiversității asupra mediului. Pentru a desfășura acest tip de activitate, trebuie să fie demonstrate calificările academice, în special în domeniile de formare profesională: științe ale mediului (ecologie), științe biologice, științe ale solului sau discipline similare, obținute la nivel de învățământ superior. Actele de studii/calificări trebuie să fie atașate ca dovadă în timpul prezentării studiilor și/sau investigațiilor care sunt parte a evaluării biodiversității pentru activitățile planificate, cum ar fi studiile privind avifauna, solul, hidrologia, geologia, ihtiologia, biodiversitatea, dendrologia. Competențele și aptitudinile profesionale ale expertului care contribuie la elaborarea studiului de evaluare a biodiversității trebuie să fie susținute prin prezentarea calificărilor și a experienței dobândite în domeniul evaluării de mediu. O echipă formată din experți competenți poate simplifica procesul de evaluare a biodiversității și poate reduce consumul de resurse (financiare și de timp) necesare pentru implementarea activităților planificate.

- 8) *Efecte* - schimbările fizice, chimice și biologice în mediu ca rezultat al implementării activității planificate (de exemplu: sporirea nivelului de zgomot, creșterea concentrațiilor de poluanți în aer, apă sau sol, intensificarea luminozității, pătrunderea speciilor invazive și alte efecte).
- 9) *Impact* - descrie modificările produse la nivelul receptorilor sensibili (habitate și specii) ca rezultat al interacțiunii cu efectele. Impactul se manifestă doar atunci când zona afectată de efecte intră în contact cu receptorii. De exemplu, o instalație industrială poate avea un efect sonor, însă dacă acest efect afectează doar un sit cu plante și habitate, nu există un impact, deoarece plantele nu aud.

CAPITOLUL 2

Domeniul de aplicare și etapele evaluării biodiversității

9. În conformitate cu prevederile art. 10⁸ din Legea nr. 86/2014 și art. 12⁶ din Legea nr. 94/2007, orice activitate planificată, care fie individual, fie în combinație cu alte activități, poate avea un impact semnificativ asupra siturilor Emerald și care nu are o legătură directă cu/sau necesară pentru gestionarea siturilor Emerald, este supusă evaluării biodiversității.

10. Domeniul de aplicare a evaluării biodiversității este mai larg ca cel al evaluării impactului asupra mediului. Astfel, activitățile enumerate în anexele nr. 1 și 2 la Legea nr. 86/2014 trebuie să fie întotdeauna evaluate în ceea ce privește potențialul impact semnificativ asupra siturilor Emerald. Cu toate acestea, orice altă activitate planificată care nu este specificată în Legea nr. 86/2014 trebuie să facă, de asemenea, obiectul evaluării biodiversității, dacă nu poate fi exclusă cu certitudine existența unui impact negativ asupra oricărui sit Emerald. Singura excepție de la această regulă o reprezintă activitățile planificate care au o legătură cu, sau sunt necesare pentru gestionarea siturilor Emerald.

11. Pentru activitățile planificate specificate în anexele nr. 1 și 2 la Legea nr. 86/2014, evaluarea biodiversității se realizează în cadrul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului.

12. Activitățile planificate care nu cad sub incidența anexelor nr. 1 și 2 la Legea nr. 86/2014, însă care pot avea un potențial impact semnificativ asupra siturilor Emerald, se supun doar evaluării biodiversității fără a fi supuse evaluării impactului asupra mediului.

13. Procedura de evaluare a biodiversității este o combinație de proceduri administrative, de expertiză și de luare a deciziilor care conduc la concluzia privind aprobarea de dezvoltare (autorizarea) sau refuzul aprobării de dezvoltare a activității planificate în cauză. Evaluarea biodiversității cuprinde următoarele etape:

- 1) determinarea domeniului de aplicare a studiului de evaluare a biodiversității;
- 2) colectarea datelor privind activitatea planificată și potențialul impact semnificativ al activității planificate, separat și/sau în combinație cu alte activități existente și/sau aprobate, asupra mediului;
- 3) suprapunerea suprafețelor de manifestare a efectelor activității planificate separat și/sau în combinație cu alte activități existente și/sau aprobate, cu harta siturilor Emerald;
- 4) identificarea siturilor Emerald potențial afectate;
- 5) colectarea datelor, cercetarea pe teren și toate celelalte activități necesare în interiorul și în jurul siturilor Emerald potențial afectate;

- 6) efectuarea evaluării impactului al activității planificate separat și/sau în combinație cu alte activități existente și/sau aprobate, asupra obiectivelor de conservare a siturilor Emerald potențial afectate și a semnificației acestui impact;
- 7) elaborarea studiului de evaluare a biodiversității, evaluarea completitudinii și calității acestuia și luarea deciziei privind acceptabilitatea studiului sau necesitatea de a modifica, în funcție de alte necesități prevăzute de legislație;
- 8) emiterea concluziei privind evaluarea biodiversității care stabilește refuzul sau acceptabilitatea aprobării de dezvoltare a activității planificate sub condiția obligatorie de a pune în aplicare măsuri compensatorii;
- 9) efectuarea unei analize post-proiect privind eficacitatea măsurilor compensatorii.

CAPITOLUL 3

Determinarea necesității de efectuare a evaluării biodiversității (evaluarea prealabilă)

Secțiunea 1

Autoritatea competentă și scopul determinării necesității efectuării evaluării biodiversității

14. Procedura de evaluare a biodiversității este precedată de o etapă prealabilă, ce implică determinarea necesității de efectuare a evaluării biodiversității realizată în conformitate cu art. 10¹⁰ alin. (1) - (3) al Legii nr. 86/2014 și care nu poate fi inițiată și efectuată după demararea lucrărilor de investiție sau realizarea activităților planificate. Locația activității planificate în raport cu siturile Emerald reprezintă unul din factorii de identificare a potențialelor impacturi semnificative în procesul de determinare a necesității de efectuare a evaluării biodiversității și demarare a acesteia. Indiferent dacă activitatea este planificată în interiorul sau în afara oricărui sit Emerald, factorul decisiv pentru determinarea necesității efectuării evaluării biodiversității și declanșării acesteia este doar probabilitatea impactului semnificativ al activității planificate vizate asupra oricărui sit Emerald, în funcție de obiectivele de conservare ale acestuia.

15. Determinarea necesității de efectuare a evaluării biodiversității, se realizează de către Agenția de Mediu cu scopul de a stabili și decide dacă:

- 1) activitatea planificată, are o legătură directă cu, sau este necesară pentru gestionarea sitului Emerald;
- 2) nu poate fi exclusă cu certitudine probabilitatea unui impact negativ al activității planificate separat sau în combinație cu alte activități existente și/sau aprobate, asupra sitului Emerald, în funcție de obiectivele de conservare ale acestuia. Prin urmare, Agenția de Mediu, va lua în calcul existența altor activități implementate și a celor aflate în procedură de aprobare pentru a aprecia, pe cât posibil în această etapă, potențialul impact cumulativ.

Secțiunea a 2-a

Activitățile planificate legate direct cu, sau necesare pentru gestionarea siturilor Emerald

16. Activitățile planificate legate direct cu, sau necesare pentru gestionarea siturilor Emerald, care pun în aplicare măsurile de conservare prevăzute în planul de management al sitului Emerald, nu fac obiectul procedurii de evaluare a biodiversității, cu excepția activităților planificate din siturile Emerald care pe lângă măsurile de conservare necesare, cuprind și alte măsuri care nu sunt direct legate cu, sau necesare pentru atingerea obiectivelor de conservare a sitului (de exemplu, tăierea sanitară) și care ar putea avea un potențial impact semnificativ asupra obiectivelor de conservare a sitului Emerald.

17. În cazul activităților planificate care au legătură directă cu, sau sunt necesare pentru gestionarea sitului Emerald, inițiatorul depune la Agenția de Mediu cererea pentru determinarea necesității efectuării evaluării biodiversității. Cererea se întocmește în conformitate cu cerințele anexei nr. 1, cu excepția informației prevăzute la pct. 3) al anexei respective.

18. În termen de 15 zile lucrătoare de la recepționarea cererii pentru determinarea necesității efectuării evaluării biodiversității, Agenția de Mediu analizează și evaluează următoarele aspecte:

- 1) dacă informațiile și datele din cerere corespund datelor prevăzute în planul de management a sitului Emerald;
- 2) dacă activitatea planificată este în conformitate cu obiectivele de conservare a sitului Emerald;
- 3) dacă activitatea direct legată cu, sau necesară pentru gestionarea unui sit Emerald (situl țintă) poate avea un impact negativ asupra unui alt sit Emerald. (De exemplu, pentru a îmbunătăți gestionarea inundațiilor dintr-un sit țintă, activitatea planificată poate propune construirea unei bariere într-un alt sit, ceea ce poate avea un impact negativ semnificativ asupra aceluși sit). În astfel de cazuri, activitatea planificată trebuie să facă obiectul unei evaluări complete a biodiversității pentru celălalt sit.

19. În cazul în care Agenția de Mediu constată că datele și informațiile din cerere sunt în conformitate cu planul de gestionare a sitului Emerald și cu obiectivele de conservare a acestuia, aceasta emite o decizie privind lipsa necesității efectuării evaluării biodiversității, o comunică inițiatorului și o publică pe pagina sa web oficială în termen de 5 zile lucrătoare de la data luării deciziei.

20. În cazul în care Agenția de Mediu constată că datele și informațiile din cerere nu sunt în conformitate cu planul de gestionare a sitului Emerald și cu obiectivele de conservare ale acestuia, sau dacă nu poate fi exclus, cu certitudine, pe baza unor elemente obiective, că activitatea planificată afectează situl în cauză, Agenția de Mediu emite o decizie privind necesitatea efectuării evaluării biodiversității în termen de 15 zile lucrătoare de la data recepționării cererii, și determină domeniul de aplicare a studiului de evaluare a biodiversității, în termen de 15 zile lucrătoare de la data luării deciziei.

Secțiunea a 3-a

Activitățile planificate care nu au legătură cu, sau nu sunt necesare pentru gestionarea siturilor Emerald

21. Pentru activitățile planificate specificate în anexele nr. 1 și 2 la Legea nr. 86/2014, necesitatea evaluării biodiversității se determină în cadrul etapei de evaluare prealabilă a procedurii de evaluare a impactului asupra mediului realizată în conformitate cu art. 7 - 10 ale Legii nr. 86/2014. Necesitatea evaluării biodiversității pentru aceste activități planificate se determină în baza informațiilor incluse în cererea privind emiterea acordului de mediu depusă de inițiator, ținând cont de avizele autorităților administrației publice locale și centrale interesate, comentariile și propunerile publicului vizat și interesat, precum și a oricăror altor informații disponibile la această etapă.

22. Pentru orice altă activitate planificată care nu face obiectul evaluării impactului asupra mediului, dar care ar putea avea un impact semnificativ asupra siturilor Emerald, inițiatorul depune către Agenția de Mediu cererea privind determinarea necesității efectuării evaluării biodiversității, până la solicitarea aprobării de dezvoltare a activității planificate (până la solicitarea emiterii actului permisiv) de la autoritatea emitentă. În caz contrar, autoritatea emitentă a actului permisiv specificat în anexa nr. 1 la Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, suspendă procedura de eliberare a actului permisiv și notifică inițiatorul despre necesitatea inițierii procedurii de evaluare a biodiversității prin depunerea cererii privind determinarea necesității efectuării evaluării biodiversității către Agenția de Mediu, în conformitate cu art. 10¹⁰ alin. (1) al Legii nr. 86/2014. Procedura de eliberare a actului permisiv (certificatul de urbanism, autorizația de construire, după caz) se suspendă până la emiterea concluziei privind evaluarea biodiversității sau, după caz, a deciziei de evaluare prealabilă cu privire la lipsa necesității efectuării evaluării biodiversității în conformitate cu Legea nr. 86/2014.

23. Modelul cererii privind determinarea necesității efectuării evaluării biodiversității pentru activitățile planificate specificate la pct. 22, este prezentat în anexa nr. 1.

24. În procesul de determinare a necesității efectuării evaluării biodiversității, Agenția de Mediu întreprinde următoarele măsuri:

- 1) analizează informația furnizată în cerere și apreciază caracterul calitativ și complet al cererii;
- 2) plasează cererea privind determinarea necesității efectuării evaluării biodiversității pe pagina sa web oficială în termen de 3 zile lucrătoare de la data considerării caracterului complet a cererii;
- 3) constată în baza informațiilor furnizate de către inițiator în cerere, dacă activitatea planificată vizată, are sau nu o legătură directă cu, sau este necesară pentru gestionarea sitului Emerald, inclusiv în conformitate cu orientările practice prevăzute la anexa nr. 2;
- 4) analizează și compară datele privind amplasamentul în care se preconizează implementarea activității planificate și datele privind impactul preconizat a activității planificate asupra siturilor Emerald (furnizate de către inițiator în cerere), cu datele publice privind siturile Emerald care sunt amplasate în zona de impact al activității planificate, precum și cu datele publice privind obiectele și obiectivele de conservare ale acestor situri Emerald și concluzionează dacă există probabilitatea ca activitatea planificată să afecteze sau nu în mod semnificativ un oarecare sit Emerald;
- 5) ia decizia privind determinarea necesității efectuării evaluării biodiversității (art. 10¹⁰ alin. (3) din Legea nr. 86/2014).

25. Necesitatea efectuării evaluării biodiversității se determină în baza principiului precauției. Aceasta înseamnă că Agenția de Mediu trebuie să fie absolut sigură că activitatea planificată în cauză va avea sau nu un impact semnificativ asupra oricărui sit Emerald. Prin urmare, inițiatorii trebuie să furnizeze în cererea lor cât mai multe date și informații posibile, în special, în cazul în care sunt convingși că impactul activității planificate asupra siturilor Emerald este nesemnificativ sau chiar lipsește în totalitate. Atâta timp cât nu se poate exclude, cu certitudine, pe baza unor elemente obiective, că activitatea planificată afectează situl în cauză în mod semnificativ, fie separat, fie în combinație cu alte activități

existente și/sau aprobate, Agenția de Mediu este obligată să dispună efectuarea evaluării biodiversității.

26. După ce evaluează cererea privind determinarea necesității efectuării evaluării biodiversității depusă de către inițiator, în baza listei de control conform modelului prevăzut în anexa nr. 4 și verifică dacă activitatea planificată este susceptibilă de a avea un impact semnificativ asupra oricărui sit Emerald, Agenția de Mediu ia una dintre următoarele decizii:

- 1) activitatea planificată nu este susceptibilă de a afecta în mod semnificativ nici un sit Emerald și nu este necesară efectuarea evaluării biodiversității;
- 2) probabilitatea unui impact semnificativ al activității planificate asupra oricărui sit Emerald nu poate fi exclusă cu certitudine și, prin urmare, activitatea planificată urmează să fie supusă evaluării biodiversității.

27. Decizia privind determinarea necesității efectuării evaluării biodiversității întocmită în conformitate cu modelul prevăzut în anexa nr. 5, trebuie să fie justificată și plasată de către Agenția de Mediu pe pagina sa web oficială.

28. Decizia Agenției de Mediu emisă conform pct. 26, subpct. 1) constituie temei pentru autoritatea emitentă de a continua procedura de emitere a actului permisiv suspendată în conformitate cu pct. 22.

29. Pentru activitățile planificate specificate în anexele nr.1 și 2 la Legea nr. 86/2014, decizia privind determinarea necesității efectuării evaluării biodiversității este parte componentă a deciziei privind evaluarea prealabilă emisă în conformitate cu art. 10 al Legii nr. 86/2014.

CAPITOLUL 4

Determinarea domeniului de aplicare a studiului de evaluare a biodiversității

30. În termen de 15 zile lucrătoare de la data emiterii deciziei privind necesitatea evaluării biodiversității conform pct. 26 subpct. 2), Agenția de Mediu determină domeniul de aplicare a studiului de evaluare a biodiversității. Domeniul de aplicare a studiului de evaluare a biodiversității se determină în scopul stabilirii gradului de detaliere a informației care va fi inclusă în studiul de evaluare a biodiversității elaborat de inițiator și prezentat Agenției de Mediu. La determinarea domeniului de aplicare a studiului de evaluare a biodiversității se indică preliminar ce situri Emerald ar putea fi afectate de activitatea planificată, recomandări privind metodologiile aplicabile, în special, în ceea ce privește examinarea sitului în teren, precum și caracteristicile cheie ale siturilor Emerald care nu trebuie evitate în timpul studiului de evaluare a biodiversității.

31. Agenția de Mediu determină domeniul de aplicare a studiului de evaluare a biodiversității în baza informațiilor furnizate de inițiatorul activității planificate, a informațiilor și datelor actuale accesibile privind siturile Emerald și a conținutului cadru al studiului privind evaluarea biodiversității prevăzut în anexa nr. 8 la Legea nr. 86/2014. Domeniul de aplicare a studiului de evaluare a biodiversității se stabilește de la caz la caz și variază în funcție de:

- 1) caracteristicile specifice și potențialul impact al activității planificate (suprafața totală afectată de activitatea planificată, emisiile, utilizarea resurselor naturale, fazele, planificarea etc.); relația dintre activitatea planificată și siturile Emerald (de exemplu, distanțe sau căi principale); caracteristicile altor activități cunoscute (puse în aplicare în trecut, aprobate sau propuse pentru implementare) care pot avea impact în combinație cu activitatea planificată vizată asupra siturilor Emerald;
- 2) caracteristicile specifice ale siturilor Emerald potențial afectate (condițiile în care se află obiectele de conservare a siturilor, obiectivele de conservare specifice sitului, precum și alte elemente care determină integritatea sitului);
- 3) metodologia utilizată (metodele specifice de teren folosite pentru culegerea informațiilor privind speciile și habitatele din cadrul sitului Emerald);
- 4) analiza necesară care trebuie efectuată, ținând cont de caracteristicile specifice ale siturilor Emerald care ar putea fi afectate.

32. Agenția de Mediu informează în scris inițiatorul cu privire la domeniul de aplicare și procedura de efectuare a studiului de evaluare a biodiversității, în conformitate cu art. 10¹⁰ alin. (7) al Legii nr. 86/2014.

33. Pentru activitățile planificate specificate în anexele nr. 1 și 2 la Legea nr. 86/2014, pentru care s-a stabilit în procesul de evaluare prealabilă a impactului asupra mediului și anume în decizia privind evaluarea prealabilă, faptul că activitatea planificată urmează a fi supusă evaluării impactului asupra mediului, inclusiv a evaluării biodiversității, Agenția

de Mediu include rezultatele procedurii de determinare a domeniului de aplicare a studiului de evaluare a biodiversității, în programul de realizare a evaluării impactului asupra mediului stabilit în conformitate cu art. 10¹ al Legii nr. 86/2014.

34. Domeniul de aplicare a studiului de evaluare a biodiversității, elaborat de către Agenția de Mediu, are scop de orientare a inițiatorului activității planificate cu privire la informația minimă care trebuie analizată și inclusă în studiul de evaluare a biodiversității. Experții implicați în calitate de elaboratori ai studiului de evaluare a biodiversității poartă întreaga responsabilitate, în timpul pregătirii și elaborării studiului de evaluare a biodiversității, de a identifica toate siturile Emerald susceptibile de a fi potențial afectate și de a alege metodologia potrivită atât pentru munca de teren, cât și pentru realizarea cercetărilor necesare în vederea obținerii unei concluzii fără echivoc cu privire la probabilitatea producerii unui impact semnificativ al activității planificate, precum și cu privire la gradul de semnificație al impactului preconizat.

CAPITOLUL 5

Procedura de pregătire, realizare și prezentare a studiului de evaluare a biodiversității

Secțiunea 1

Dispoziții generale

35. În baza informațiilor furnizate de către Agenția de Mediu privind domeniul de aplicare a studiului de evaluare a biodiversității și în conformitate cu cerințele stabilite pentru studiul de evaluare a biodiversității în anexa nr. 8 la prezentul ghid, inițiatorul activității planificate, prin implicarea unor experți, pregătește și realizează studiul de evaluare a biodiversității, bazat pe informația existentă la moment și/sau obținută prin cercetări și studii specifice, care face parte integrantă a studiului, ce urmează a fi înaintat spre examinare Agenției de Mediu și supus consultărilor publice.

36. Pentru activitățile planificate specificate în anexele nr. 1 și 2 la Legea nr. 86/2014, studiul de evaluare a biodiversității constituie un capitol separat în raportul privind evaluarea impactului asupra mediului și consultarea acestuia se realizează în conformitate cu prevederile Legii nr. 86/2014.

Secțiunea a 2-a

Selectarea experților implicați în procesul de elaborare a studiului de evaluare a biodiversității

37. Activitățile planificate, de regulă, pot să afecteze diferite obiecte de conservare a siturilor Emerald (tipuri de habitate, specii de animale, plante și/sau păsări). Prin urmare, pentru asigurarea elaborării studiului de evaluare a biodiversității, apare necesitatea implicării unei echipe de experți pe diferite tipuri de habitate și specii de plante, animale și păsări (de exemplu, pentru *evaluarea biodiversității* la un sit Emerald de tip SPA (protecție specială avifaunistică) se solicită experți ornitologi, iar la un SCI (sit de interes comunitar) se solicită experți specializați pe habitate, mamifere, herpetofauna etc., după caz). În cazul în care la elaborarea studiului de evaluare a biodiversității sunt implicați mai mulți experți, aceștia trebuie să convină asupra unui lider (autor principal) care va fi responsabil pentru organizarea activității lor de specialitate, precum și pentru editarea studiului propriu-zis și formularea unor concluzii fără echivoc cu privire la probabilitatea impactului activității planificate și semnificația acestui impact asupra obiectivelor de conservare a tuturor siturilor Emerald potențial afectate.

38. Experții implicați la elaborarea studiului de evaluare a biodiversității trebuie să fie liberi de orice conflict de interese și să fie independenți. Înainte de începerea activității lor, aceștia confirmă lipsa conflictului de interese prin semnarea unei declarații de imparțialitate care se anexează la studiul de evaluare a biodiversității.

Secțiunea a 3-a

Etapele și regulile fundamentale ale evaluării biodiversității

39. La prima etapă, experții trebuie să colecteze date privind activitatea planificată, cum ar fi:

- 1) date privind intrările: - utilizarea resurselor naturale, în special a terenurilor, a apei (captare și consum), a materiilor prime și a resurselor energetice, precum și a biodiversității (după caz);
- 2) date privind ieșirile: - cantitatea și tipul de reziduuri și emisii preconizate, dacă este cazul, clasificarea și cantitatea de deșeuri și/sau apă caldă evacuată și poluarea acesteia, vibrațiile, riscurile de accidente datorate utilizării substanțelor și tehnologiilor propuse, etc. În cazuri specifice, trebuie luat în considerare inclusiv efectele asupra apelor subterane, chiar dacă acestea nu sunt menționate în mod explicit în documentația activității planificate (de exemplu, la lucrările de construcție în subteran care pot duce la modificarea nivelului apei, a cantității și a direcției apelor subterane). Intrările și ieșirile trebuie să fie atribuite tuturor fazelor activității planificate (demolare (după caz), pregătire, construcție, exploatare și dezafectare).

40. Următoarea etapă constă în corelarea efectelor activității planificate cu tipuri specifice de intrări și ieșiri. În această etapă, anumite efecte nu ar trebui să fie asociate cu anumite situri și cu obiectivele de conservare ale acestora. Scopul acestei etape este de a identifica toate potențialele efecte ale activității planificate în cauză.

41. După ce au fost identificate efectele activității planificate, experții stabilesc zona geografică asupra căreia se vor răsfrânge aceste efecte. De exemplu, o instalație industrială poate avea atât efecte directe, care pot fi ușor de măsurat (ocuparea terenului pentru instalația propriu-zisă, infrastructura rutieră și electrică), cât și multe alte efecte cu o rază de acțiune diferită (captarea apei pentru răcire, ceea ce duce la scăderea debitului în râul sursă; poluarea apei care se îndreaptă în aval pe mai mulți kilometri, dar care se limitează doar la albia râului și la malurile acestuia; poluarea aerului care afectează o zonă mare în direcția vânturilor dominante (afectată de configurația terenului); zona de poluare luminoasă într-un cerc relativ mic în jurul instalației; zona de poluare fonică modelată de configurația terenului; etc). În cazul instalațiilor industriale mai mari, pot apărea modificări ale micro- și mezoclimatului care pot afecta semnificativ comunitățile de plante și animale pe termen lung. Identificarea acestor efecte necesită adesea măsurători și modelări. În mod similar, traseul unei noi autostrăzi va avea un efect direct ușor de cuantificat asupra terenului ocupat (atât prin autostradă, cât și prin toate legăturile rutiere, nodurile și infrastructura auxiliară), dar și o zonă diferită de impact a zgomotului până la niveluri care deranjează unele animale sensibile (benzi de o anumită lățime de-a lungul ambelor părți ale autostrăzii), o zonă de poluare luminoasă (determinată de configurația terenului), o zonă de poluare cu oxizi de azot (NOx) (o centură de o anumită lățime de-a lungul autostrăzii, dar în anumite locuri extinsă la o distanță mai mare de vânturile predominante) etc. Este evident că, în ciuda caracterului previzibil al efectelor multor activități, raza de acțiune a acestora și, ulterior, suprafața de manifestare a efectelor (zona de influență a activității planificate) va depinde întotdeauna de condițiile de teren, de configurația terenului etc.

42. Reprezentarea grafică a suprafețelor cu efecte specifice ale unei anumite activități planificate (a), precum și a suprafeței totale a tuturor efectelor activității respective luate împreună (b), este prezentată în figura nr. 2

43. Suprafețele de manifestare a efectelor activității planificate trebuie să fie reprezentate pe o hartă cu siturile Emerald. Cea mai bună metodă este utilizarea unui software GIS care să permită combinarea diferitelor straturi de date și prezentarea grafică a tuturor elementelor.

44. Suprapunerea zonelor de manifestare a efectelor activității planificate cu harta Emerald - cunoscută sub numele de „zonă de impact”, identifică siturile Emerald potențial afectate. Cu toate acestea, este important să se țină cont de faptul că activitățile planificate pot avea, de asemenea, efecte indirecte (neintenționate), dar adesea foarte grave asupra biodiversității (de exemplu, crearea de bariere de migrație, uciderea pe șosea, poluarea luminoasă care atrage insecte și poate modifica comportamentul de hrănire și rutele liliecilor, modificări ale micro- și mezoclimatului etc.). De exemplu, o nouă autostradă care traversează o zonă situată între două situri desemnate pentru protecția râșilor poate crea o barieră de migrație pentru indivizii care fac naveta între aceste situri, chiar dacă autostrada este destul de îndepărtată de ambele situri. Din acest motiv, harta de suprapunere trebuie modificată întotdeauna pentru a include aceste tipuri de efecte probabile (dacă este cazul), chiar dacă nu există nici o suprapunere între efectele directe ale activității planificate și un oarecare sit Emerald.

45. Reprezentarea grafică a suprapunerii suprafeței de manifestare a efectelor activității planificate cu harta siturilor Emerald, care are ca rezultat identificarea siturilor potențial afectate este prezentată în figura nr. 3.

46. În cazul în care nu există o suprapunere a efectelor și a siturilor, studiul de evaluare a biodiversității poate concluziona că este puțin probabil ca activitatea planificată să se desfășoare pe un oarecare sit Emerald.

47. În cazul în care există o suprapunere, experții trebuie să identifice, în baza datelor publice privind obiectele de conservare ale anumitor situri Emerald și localizarea lor în cadrul siturilor Emerald, dacă oricare dintre aceste obiecte de conservare din zona de impact ar putea fi afectate de orice tip de efecte generate de activitatea planificată (doar teoretic la această etapă). Chiar dacă suprafața de manifestare a efectelor activității planificate se suprapune cu situl Emerald, acest lucru nu garantează în mod necesar că acel efect va avea loc în realitate. De exemplu, dacă se așteaptă ca o activitate planificată să genereze zgomot care va afecta doar un sit desemnat pentru plante sau tipuri de habitate, este posibil să nu existe nici-un impact asupra obiectelor protejate din sit. În acest sens, trebuie acordată o atenție deosebită efectelor indirecte asupra speciilor în privința cărora lipsesc date și/sau migratoare (în special râși, lilieci, păsări, dar și unii amfibieni) în diferite etape ale ciclului lor de viață sau ale ciclului anual.

48. Această etapă trebuie realizată separat pentru orice sit Emerald suprapus sau potențial afectat.

Secțiunea a 4-a

Identificarea impactului cumulativ și cercetările în teren

49. După ce experții au întocmit o listă a siturilor Emerald potențial afectate de activitatea planificată în cauză, aceștia identifică alte activități existente și/sau aprobate care pot avea un impact negativ suplimentar asupra acestor situri Emerald.

50. Siturile Emerald și obiectivele de conservare ale acestora pot fi sub influența unor activități desfășurate în trecut (chiar înainte ca siturile să fie desemnate), care pot afecta negativ gradul de conservare a acestor tipuri de habitate și specii. Aceasta înseamnă că starea „*de referință*” a acestor situri este mai puțin optimă, iar aceste tipuri de habitate sau specii pot fi degradate, suprafața lor în cadrul siturilor poate fi redusă în mod artificial sau populațiile speciilor pot fi amenințate (de exemplu, prin crearea de bariere de migrație sau prin degradarea habitatelor lor). În acest caz, este vorba de „*preîncărcări*”, adică de presiuni negative asupra obiectivelor de conservare ale siturilor - care au afectat deja siturile Emerald fără nici o activitate umană suplimentară (nouă). Un exemplu, foarte actual este impactul poluării cu oxizi de azot (NOx) proveniți din traficul auto asupra habitatelor de pajiști de lângă drumuri. În zonele cu trafic intens, nivelul acestei poluări preexistente poate fi critic și poate amenința însăși existența anumitor tipuri de habitate de pajiști. Prin urmare, orice poluare suplimentară cu NOx cauzată, de exemplu, de reconstrucția vechilor drumuri sau de construcția de drumuri noi, trebuie întotdeauna evaluată împreună cu încărcătura/presiunea preexistentă care acționează asupra obiectivelor de conservare a sitului Emerald.

51. Celălalt tip de impact „*cumulativ*” poate apărea din activități a căror punere în aplicare a fost deja aprobată, care sunt în curs de implementare sau care au fost recent implementate în zona de impact a activității planificate în cauză. Acestea pot fi activități care, în sine, nu au nici un impact sau doar un impact nesemnificativ asupra siturilor Emerald, dar în combinație cu impactul (uneori, de asemenea, nesemnificativ) activității planificate, pragul de semnificație al impactului cumulativ poate fi depășit. În cazul în care, la un moment dat, următoarea activitate planificată cu un impact nesemnificativ depășește pragul de semnificație al impactului cumulativ, aceasta nu poate obține aprobarea de dezvoltare de la autoritatea emitentă.

52. Reprezentarea grafică a impactului cumulativ nesemnificativ până la pragul de semnificație a impactului este reprezentat în figura nr. 4. Această diagramă ilustrează regula „*primul venit, primul servit*” (de exemplu, cea de-a 4-a activitatea din această diagramă, deși are același impact ca și cele trei activități anterioare, depășește „în cumul” pragul de semnificație a impactului și prin urmare nu poate obține aprobarea de dezvoltare).

53. Impactul „*cumulativ*” nu se limitează la evaluarea impactului activităților identice sau similare cu activitatea planificată în cauză. Impactul cumulativ poate rezulta adesea din combinarea unor activități foarte diferite. De exemplu, o activitate planificată de marcare a traseelor turistice în cadrul unui sit Emerald poate avea un impact nul sau nesemnificativ asupra obiectivelor de conservare a sitului respectiv. Cu toate acestea, dacă lângă sit se construiește un nou restaurant pe marginea drumului cu o parcare auto mare (care, de asemenea, are un impact zero, deoarece se află în afara sitului), acest lucru poate duce la o creștere semnificativă a numărului de vizitatori care, după ce vor folosi serviciile restaurantului, vor vizita situl Emerald atât pe jos, cât și cu bicicleta, iar traseele marcate

le vor permite să pătrundă în părțile interioare ale sitului Emerald cu tipuri de habitate sau specii sensibile la perturbări, etc. Astfel, impactul negativ cumulativ al acestor activități absolut diferite poate fi foarte semnificativ.

54. În vederea, identificării oricăror activități existente și/sau aprobate în zona activității planificate (inclusiv în zonele mai îndepărtate) pentru estimarea și evaluarea ulterioară a impactului cumulativ cu activitatea planificată, experții pot să acceseze registrele publice a actelor permise eliberate, să intervieveze reprezentanți ai comunităților locale cu privire la activitățile desfășurate în regiune (nu toate activitățile necesită aprobare de dezvoltare, unele fiind desfășurate de către antreprenori sau fermieri privați, însă impactul lor trebuie luat în considerare la evaluarea impactului cumulativ).

55. Odată ce au fost identificate activitățile existente și/sau aprobate, experții evaluează preliminar impactul potențial al acestor activități în același mod ca și pentru activitatea planificată în cauză.

56. Evaluarea impactului cumulativ nu include activitățile care sunt doar planificate în cadrul documentelor de politici și planificare. Impactul activității planificate trebuie să fie evaluat numai în raport cu presiunile existente și cu alte activități existente și/sau deja aprobate. Oricât de importante ar fi activitățile prevăzute în documentele de politici și planificare, acestea sunt întotdeauna doar „planuri”, a căror punere în aplicare nu este încă sigură. În cazul în care astfel de activități vor fi efectiv realizate în viitor, acestea vor necesita o evaluare a biodiversității în conformitate cu aceleași reguli: vor trebui evaluate în combinație cu impactul tuturor presiunilor existente, inclusiv ale activităților planificate în cauză.

57. În urma identificării activităților existente și/sau aprobate, experții întocmesc o listă a tipurilor de habitate și a speciilor potențial afectate atât de activitatea planificată, cât și de alte activități existente și/sau aprobate în cadrul fiecărui sit Emerald. Enumerarea acestor habitate și specii nu înseamnă că acestea vor fi efectiv afectate. Această listă servește ca punct de plecare pentru o evaluare a probabilității unui impact semnificativ în următoarele etape ale procesului de evaluare a biodiversității.

58. Abia în urma parcurgerii etapelor prevăzute mai sus, poate fi realizată evaluarea efectivă a probabilității unui impact semnificativ. Studiile în teren ale siturilor Emerald potențial afectate și ale împrejurimilor (mai largi) acestora reprezintă o condiție prealabilă pentru o implementare corectă și semnificativă a evaluării biodiversității, care să genereze concluzii clare și lipsite de ambiguitate în studiul de evaluare a biodiversității.

59. Cercetările în teren și datele obținute în rezultatul acestor cercetări au un rol indispensabil în cadrul evaluării biodiversității. Întotdeauna este necesar să fie verificate datele „de birou” (*starea de jure*) cu datele colectate la fața locului (*starea de facto*) și să se investigheze alte circumstanțe și relații ale tipurilor de habitate și ale speciilor identificate cu împrejurimile lor. Pentru multe specii și tipuri de habitate, determinarea suprafeței și a gradului de conservare a acestora va necesita o cartografiere detaliată a habitatelor, care poate fi realizată numai în timpul sezonului de creștere. De exemplu, pentru unele specii de plante vernale, care înfloresc doar la începutul primăverii și supraviețuiesc în restul anului sub formă de bulbi subterani care nu sunt detectabili - vor fi necesare cercetări de primăvară; pentru unele tipuri de specii de animale/păsări migratoare - vor fi necesare cercetări multianuale (de exemplu, cercetare a procesului de migrație).

Secțiunea a 5-a

Evaluarea semnificației impactului activității planificate

60. Odată ce situația de pe teren a fost evaluată cu atenție, experții analizează obiectivele de conservare stabilite pentru obiectele individuale de conservare din cadrul siturilor Emerald potențial afectate. Raționamentul acestei analize constă în faptul că evaluarea biodiversității trebuie să evalueze impactul activității propuse asupra obiectivelor de conservare ale sitului, nu doar asupra obiectelor de conservare din cadrul sitului. Care este diferența? Obiectivele de conservare a sitului Emerald în legătură cu anumite obiecte de conservare pot fi de două tipuri:

- 1) *Obiective de conservare de „menținere”.* Aceste obiective sunt orientate spre menținerea pe termen lung a obiectului de conservare din cadrul sitului Emerald, astfel încât suprafața, mărimea populației și gradul de conservare al acestuia să fie menținute la același nivel (de exemplu, dacă un tip de habitat are o suprafață de 41,234 ha în cadrul sitului Emerald și starea sa de conservare este „X”, obiectivul de conservare pentru acest tip de habitat ar putea fi: „menținerea pe termen lung a aproximativ 41 ha din acest tip de habitat la starea de conservare X”). Într-un astfel de caz, obiectivul de conservare a sitului este echivalent cu starea sa actuală. În cadrul evaluării semnificației impactului activității planificate, o mică pierdere de suprafață de habitat care nu depășește 0,2 ha este acceptabilă și poate fi considerată nesemnificativă. Acest impact va fi marcat cu -1 în cadrul evaluării.
- 2) *Obiective de conservare de „îmbunătățire”.* Aceste obiective sunt orientate spre îmbunătățirea obiectului de conservare din cadrul sitului Emerald. Folosind exemplul anterior, în care: suprafața obiectului de conservare (acest tip de habitat) este de 41,234 ha în cadrul sitului Emerald și starea sa de conservare este „X”, obiectivul de conservare de „îmbunătățire” pentru acest tip de habitat ar putea fi: „creșterea suprafeței acestui tip de habitat cu 5 ha în următorii 20 de ani și îmbunătățirea stării de conservare la „A” prin măsuri de gestionare specifice”. În acest caz, o activitatea planificată care ar avea ca rezultat o pierdere de suprafață de 0,2 ha trebuie considerată semnificativă, deoarece ea reduce suprafața actuală a obiectului de conservare cu 0,48%, în timp ce obiectivul de conservare este de a crește suprafața cu 12%. Concluzia în acest caz ar fi că activitatea planificată este susceptibilă de a avea un impact semnificativ asupra obiectivului de conservare a sitului Emerald și nu poate fi aprobată spre dezvoltare. Prin urmare, este clar că stabilirea obiectivului de conservare de „îmbunătățire”, va avea ca rezultat cerințe mult mai stricte pentru evaluarea biodiversității, iar pragul de semnificație a impactului va fi, de regulă, mult mai mic decât în cazul siturilor cu obiective de conservare „de menținere”.

61. Pentru fiecare obiectiv de conservare a sitului, evaluarea semnificației impactului activității planificate, împreună cu orice alte impacte cumulative, se încheie prin atribuirea valorii numerice neechivoce a acestuia. Această atribuire se face utilizând o scală de cinci puncte cu o parte „pozitivă” și una „negativă”. Activităților planificate care nu au nici un impact asupra obiectivelor de conservare a sitului li se atribuie valoarea 0. Activităților planificate cu impact pozitiv moderat li se atribuie valoarea +1, iar activităților planificate cu impact pozitiv semnificativ li se atribuie valoarea +2. În mod similar, activităților cu impact moderat negativ asupra obiectivelor de conservare a sitului li se atribuie valoarea -1, iar activităților cu impact negativ semnificativ li se atribuie -2.

O descriere detaliată a acestor punctaje și a semnificației lor se găsește în Tabelul nr.1.

Tabelul nr. 1 **Semnificația impactului activității planificate asupra fiecărui obiectiv de conservare a sitului Emerald.**

Semnificația impactului	Termen	Descrierea
Partea „Pozitivă”		
+2	Impact pozitiv semnificativ	<ul style="list-style-type: none"> • Impact pozitiv semnificativ asupra habitatului sau a populației de specii; • Îmbunătățire semnificativă a cerințelor ecologice ale habitatului sau ale speciilor; • Impact pozitiv semnificativ asupra habitatului sau dezvoltării naturale a speciilor.
+1	Impact pozitiv moderat	<ul style="list-style-type: none"> • Impact pozitiv moderat asupra habitatului sau asupra populației speciei; • Îmbunătățire moderată a cerințelor ecologice ale habitatului sau ale unei specii; • Impact pozitiv moderat asupra habitatului sau asupra dezvoltării naturale a unei specii.
0	Zero impact	Activitatea planificată nu are un impact demonstrabil asupra obiectivului de conservare
Partea „Negativă”		
-1	Impact negativ moderat	<ul style="list-style-type: none"> • Impact negativ limitat/moderat/substanțial; • Nu este exclusă implementarea activității planificate; • Perturbarea moderată a habitatului sau a populației unei specii; • Perturbarea moderată a nevoilor ecologice ale habitatului sau ale speciei; • Impact minor asupra habitatului sau dezvoltării naturale a unei specii; • Eliminare posibilă prin măsurile de atenuare propuse.
-2	Impact semnificativ negativ	<ul style="list-style-type: none"> • Impact negativ semnificativ; • Excluză desfășurarea activității planificate (în condițiile prevăzute de prevederile art. 10¹¹ alin. (2) din Legea nr. 86/2014, activitatea planificată poate fi desfășurată în anumite cazuri); • Perturbarea sau distrugerea semnificativă a habitatului sau a populației de specii (obiectiv de conservare a sitului) sau a unei părți semnificative a acestora; • Perturbarea semnificativă a cerințelor ecologice ale habitatului sau ale speciilor; • Impact semnificativ asupra habitatului sau dezvoltării naturale a unei specii; • Decurge din cadrul inițial al activității planificate și nu poate fi evitat.

62. Partea „pozitivă” a impactului activității planificate reflectată în scala de gradare este aplicabilă mai mult în teorie, decât în practică, deoarece impactul activității planificate poate fi considerat impact pozitiv „moderat” sau impact pozitiv „semnificativ” doar dacă activitatea planificată este benefică și favorabilă siturilor Emerald și obiectivelor de conservare ale acestora. În majoritatea cazurilor, se consideră că doar activitățile legate direct cu, sau necesare pentru gestionarea sitului Emerald au impact pozitiv asupra obiectivelor de conservare ale sitului Emerald. Cu toate acestea, după cum se menționează în capitolul III, secțiunea a 2-a, măsurile care sunt legate direct cu, sau necesare pentru gestionarea siturilor Emerald sunt exceptate de la cerința de evaluare a biodiversității. Prin urmare, în practică, se utilizează doar partea „negativă” a scalei de gradare.

63. Experții implicați la elaborarea studiului de evaluare a biodiversității, selectează un obiect de conservare (obiectivul său de conservare), unul câte unul și evaluează impactul:

- 1) activității planificate;
- 2) presiunilor preexistente, adică a impactului activităților existente (care au fost deja desfășurate pe situl în cauză) și/sau aprobate;
- 3) orice altă activitate care afectează același sit.

Sarcina experților este de a determina dacă impactul cumulativ al activităților prevăzute la subpct. 1), 2) și 3) este susceptibil:

- să nu afecteze deloc obiectul de conservare (impact zero), sau
- să afecteze moderat (nesemnificativ) obiectul de conservare (impact nesemnificativ), sau
- să afecteze semnificativ obiectul de conservare.

64. Scopul evaluării biodiversității este de a identifica și de a exclude de la implementare orice activitate planificată care poate avea un impact semnificativ asupra sitului Emerald. Experții evaluează impactul activității planificate în baza probabilității impactului, și nu a certitudinii că astfel de impact va surveni efectiv. Ei au sarcina de a identifica și de a trasa linia între potențialul impact „nesemnificativ” și cel „semnificativ” asupra obiectivelor de conservare a sitului Emerald. Aceasta necesită o cunoaștere aprofundată a biologiei și ecologiei obiectelor individuale de conservare (tipuri de habitate și specii) din cadrul unui sit, o înțelegere a relațiilor ecologice dintre acestea, precum și a relației dintre sit și împrejurimile sale (și chiar cu alte situri în cazul speciilor rare care se deplasează în mod regulat între situri). Lista orientativă a tipurilor de impact care pot fi considerate „semnificative” este prevăzută la anexa nr. 6.

65. Regula generală este că, în cazurile de incertitudine sau de lipsă de date care nu pot exclude probabilitatea unui impact semnificativ, impactul dat al activității planificate asupra obiectului dat de conservare a unui sit Emerald trebuie considerat semnificativ (principiul precauției). Incertitudinile neclarificate sau parțial clarificate vor fi enumerate în studiul de evaluare a biodiversității și pentru fiecare dintre acestea, se va oferi o explicație detaliată, însoțite de acțiunile întreprinse pentru a asigura că lipsa datelor, informațiilor sau rezultatelor nu poate fi atribuită inițiatorului activității planificate sau experților implicați la elaborarea studiului de evaluare a biodiversității. Scopul este de a garanta că aceste absențe nu vor influența rezultatele evaluării și că măsurile propuse pentru prevenire, evitare, reducere sau compensare, după caz, sunt suficiente și eficiente pentru a preveni un impact semnificativ asupra habitatelor și speciilor în cadrul activității planificate analizate.

66. Procesul de evaluare a impactului activității planificate separat și/sau în combinație cu alte activități existente și/sau aprobate, trebuie repetat pentru fiecare obiectiv de conservare din toate siturile Emerald potențial afectate. La final, impactul fiecărui tip de habitat și fiecărei specii identificate ca fiind potențial afectate i se atribuie o valoare de 0 (nici-un impact), -1 (impact nesemnificativ) sau -2 (impact semnificativ). Atribuirea oricăreia dintre aceste valori trebuie să fie justificată în mod corespunzător și susținută de date științifice. Simpla presupunere fără o justificare științifică nu este acceptabilă.

Secțiunea a 6-a

Concluzia evaluării semnificației impactului activității planificate asupra siturilor Emerald potențial afectate

(concluzia studiului de evaluare a biodiversității elaborată de către experți)

67. După efectuarea evaluării complete, expertul/expertii implicați la elaborarea studiului de evaluare a biodiversității trebuie să ajungă la o concluzie clară și fără echivoc cu privire la semnificația impactului asupra tuturor siturilor Emerald potențial afectate. Modelul concluziei evaluării semnificației impactului activității planificate asupra siturilor Emerald potențial afectate este prezentat în tabelul nr. 2.

Tabel nr. 2.

Modelul concluziei evaluării semnificației impactului activității planificate asupra siturilor Emerald potențial afectate

Concluzia evaluării semnificației impactului activității planificate separat și/sau în combinație cu alte activități existente și/sau aprobate					
Situri Emerald identificate ca fiind potențial afectate: situl A, situl B, situl C					
Evaluarea semnificației impactului activității planificate pentru anumite obiective de conservare a sitului					
Situl A		Situl B		Situl C	
Obiectul de conservare	Impactul asupra obiectivului său de conservare	Obiect de conservare	Impactul asupra obiectivului său de conservare	Obiect de conservare	Impactul asupra obiectivului său de conservare
Habitat A1	-1	Habitat B1	-2	Habitat C1	0
Habitat A2	0	Habitat B2	0	Habitat C2	0
Speciile A3	0	Speciile B3	0	Speciile C3	0
Speciile A4	-1	Speciile B4	-1	Speciile C4	0
		Speciile B5	-1		
<i>Concluzia pentru Situl A:</i>		<i>Concluzia pentru Situl B:</i>		<i>Concluzia pentru Situl C:</i>	

Este probabil ca activitatea planificată să aibă doar un impact nesemnificativ asupra obiectivelor de conservare a sitului Emerald. Activitatea planificată poate fi aprobată spre dezvoltare.	Deși impactul activității planificate asupra majorității obiectelor de conservare ale sitului este nesemnificativ sau inexistent, nu poate fi exclusă cu certitudine probabilitatea unui impact semnificativ asupra unui obiect de conservare. Prin urmare, activitatea planificată nu trebuie să fie aprobată spre dezvoltare. Inițiatorul acesteia poate solicita continuarea procedurii în conformitate cu prevederile art. 10 ¹² alin. (3) din Legea nr. 86/2014	Nu este probabil ca activitatea planificată să aibă vreun impact asupra sitului C și a obiectivelor sale de conservare.
<i>Concluzia finală pentru activitatea planificată în cadrul studiului de evaluare a biodiversității:</i>		
Activitatea planificată nu trebuie să fie aprobată spre dezvoltare. Inițiatorul acesteia poate solicita continuarea procedurii în conformitate cu prevederile art. 10 ¹² alin. (3) din Legea nr. 86/2014. Aprobarea spre dezvoltare este posibilă numai dacă au fost îndeplinite toate cerințele prevăzute de art. 10 ¹² alin. (3) din Legea nr. 86/2014, în ceea ce privește obiectivele de conservare a sitului B.		

68. Concluzia semnificației impactului activității planificate asupra siturilor Emerald potențial afectate se bazează pe evaluarea impactului activității planificate separat și în combinație cu alte activități existente și/sau aprobate, pe baza valorilor numerice atribuite impactului asupra anumitor obiective de conservare a sitului. Concluzia trebuie să fie făcută separat pentru fiecare sit Emerald potențial afectat. În cele din urmă, concluzia finală se face pe baza acestor concluzii separate.

69. Regula de bază este că, în cazul în care există probabilitatea unui impact negativ semnificativ (-2) chiar și asupra unui singur obiectiv de conservare a sitului Emerald, activitatea planificată nu poate fi aprobată spre dezvoltare, cu excepția cazului în care a fost îndeplinită prevederea art. 10¹² alin. (3) din Legea nr. 86/2014, care face obiectul procedurilor ulterioare administrate de Agenția de Mediu. Această concluzie finală trebuie să fie indicată fără ambiguitate chiar la sfârșitul studiului de evaluare a biodiversității.

70. Proiectul de studiu de evaluare a biodiversității este înaintat de către inițiatorul activității planificate către Agenția de Mediu. Agenția de Mediu examinează studiul și dacă identifică lacune semnificative în informațiile furnizate, metode de evaluare necorespunzătoare sau concluzii incorecte sau nefondate ale studiului de evaluare a biodiversității, va returna studiul inițiatorului cu o argumentare scrisă în care va indica modificările necesare. Agenția de Mediu are dreptul de a returna studiul de evaluare a biodiversității pentru modificări în mod repetat, atâta timp cât toate lacunele identificate nu au fost remediate.

71. În cazul în care concluzia studiului de evaluare a biodiversității exclude probabilitatea ca activitatea planificată să aibă un impact semnificativ asupra unui sit Emerald, Agenția de Mediu va iniția procedura de consultare publică a studiului de evaluare a biodiversității în conformitate cu capitolul VI.

72. În cazul în care concluzia studiului de evaluare a biodiversității confirmă faptul că activitatea planificată, separat și/sau în combinație cu alte activități existente și/sau aprobate, este susceptibilă de a avea un impact negativ semnificativ asupra siturilor Emerald, Agenția de Mediu va informa inițiatorul că activitatea planificată nu poate fi aprobată spre dezvoltare, decât dacă inițiatorul completează studiul de evaluare a biodiversității cu date și descrierea unor soluții alternative care nu ar avea un impact negativ semnificativ asupra siturilor Emerald. Procedura de selectare a soluțiilor alternative și de evaluare a acestora este stabilită în anexa nr. 9.

73. În cazul în care se găsesc soluții alternative care nu au impact negativ semnificativ asupra siturilor Emerald, inițiatorul activității planificate nu este obligat să completeze studiul de evaluare a biodiversității cu informații conform pct. 74. Studiul de evaluare a biodiversității completat se transmite Agenției de Mediu.

74. În cazul în care studiul de evaluare a biodiversității completat nu identifică nici o soluție alternativă la activitatea planificată sau dacă astfel de alternative nu pot elimina probabilitatea unui impact negativ semnificativ asupra oricărui sit Emerald, studiul de evaluare a biodiversității este completat în continuare cu informații privind existența unor considerente imperative de interes public major, inclusiv de natură socială sau economică, care să justifice aprobarea de dezvoltare a activității planificate, în ciuda impactului negativ semnificativ al acesteia asupra siturilor Emerald.

75. În cazul în care nu se găsesc soluții alternative, dar sunt demonstrate considerente imperative de interes public major privind sănătatea umană, siguranța publică sau beneficiile de mediu, inclusiv beneficiile sociale sau economice, inițiatorul trebuie să se asigure că studiul de evaluare a biodiversității este completat cu măsuri compensatorii.

76. Măsurile compensatorii reprezintă o „ultimă soluție” pentru aprobarea de dezvoltare a activităților planificate care au un impact negativ semnificativ asupra sitului Emerald. Aceste măsuri se aplică numai dacă:

- 1) lipsesc soluțiile alternative care nu au un impact negativ semnificativ asupra siturilor Emerald;
- 2) există considerente imperative confirmate de interes public major legate de sănătatea umană, siguranța publică sau beneficiile de mediu, inclusiv beneficiile sociale sau economice.

77. Măsurile compensatorii și planul de punere în aplicare a acestora se stabilesc de către inițiatorul activității planificate în conformitate cu orientările practice pentru stabilirea măsurilor compensatorii prevăzute în anexa nr. 10.

78. La recepționarea studiului de evaluare a biodiversității de la inițiatorul activității planificate, Agenția de Mediu evaluează caracterul complet al studiului de evaluare a biodiversității și verifică toate informațiile furnizate în studiu, inclusiv concluziile privind semnificația impactului, soluțiile alternative, considerentele imperative de interes public major și măsurile de compensare propuse. În cazul în care Agenția de Mediu constată erori și omisiuni semnificative, aceasta returnează studiul de evaluare a biodiversității inițiatorului, în conformitate cu pct. 70, pentru a fi completat.

CAPITOLUL 6

Consultarea publică a studiului de evaluare a biodiversității

79. Pentru activitățile planificate specificate în anexele nr. 1 și 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, studiul de evaluare a biodiversității ca parte componentă a raportului privind evaluarea impactului asupra mediului se supune consultărilor și dezbaterilor publice în conformitate cu art. 10²- 10³ din Legea nr. 86/2014.

80. Pentru activitățile planificate care nu cad sub incidența anexelor nr. 1 sau 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, Agenția de Mediu plasează conținutul studiului de evaluare a biodiversității pe pagina sa web oficială și transmite o copie autorităților administrației publice locale în a căror rază este preconizată implementarea activității planificate.

81. Autoritățile administrației publice locale în a cărei rază este preconizată implementarea activității planificate, plasează la sediul său anunțul privind consultarea studiului de evaluare a biodiversității și publică studiul respectiv pe pagina sa web oficială.

82. Inițiatorul informează publicul interesat cu privire la studiul de evaluare a biodiversității, inclusiv prin publicarea unui anunț într-un ziar local sau, după caz, național. Anunțul este elaborat de către inițiator după modelul din anexa nr. 11.

83. Publicul interesat poate prezenta comentarii și propuneri la adresa Agenției de Mediu în termen de 30 de zile lucrătoare de la data publicării anunțului privind consultarea studiului de evaluare a biodiversității.

84. Agenția de Mediu, în termen de 10 zile lucrătoare de la expirarea termenului de consultare a publicului interesat prevăzut la pct. 83, ținând cont de constatările studiului, comentariile și propunerile publicului interesat, decide următoarele:

- 1) evaluarea biodiversității nu a determinat probabilitatea unui impact negativ semnificativ asupra siturilor Emerald; sau
- 2) evaluarea biodiversității a determinat probabilitatea unui impact negativ semnificativ asupra siturilor Emerald, dar sunt îndeplinite următoarele condiții:
 - a) alternativa propusă spre aprobare este cea care are impactul cel mai redus asupra obiectivelor de conservare a sitului Emerald și nu există nici o altă alternativă fezabilă care ar avea un impact nesemnificativ asupra sitului Emerald;
 - b) există motive imperative de interes public major inclusiv cele de natură socială și economică;
 - c) măsurile compensatorii propuse de inițiator vor fi de natură să înlăture impactul negativ al activității planificate și să asigure coerența și buna funcționare a siturilor Emerald.
- 3) evaluarea biodiversității a determinat un impact negativ semnificativ asupra siturilor Emerald și nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la subpct. 2).

85. În cazul în care se ia decizia conform pct. 84 subpct. 1) și 2), Agenția de Mediu stabilește în concluzia privind evaluarea biodiversității condițiile de realizare a activității planificate ținând cont de obiectivele de conservare a siturilor Emerald.

86. În cazul deciziei conform pct. 84 subpct. 2), în concluzia privind evaluarea biodiversității este prevăzută obligația inițiatorului activității planificate de a efectua o analiză post-proiect, se stabilesc termenele și domeniul de aplicare a acesteia, în special în legătură cu evidențierea furnizării măsurilor compensatorii necesare pentru a asigura coerența și buna funcționare a rețelei Emerald și eficacitatea acestor măsuri compensatorii.

87. În cazul în care Agenția de Mediu ia decizia conform pct. 84 subpct. 3), concluzia privind evaluarea biodiversității prevede că inițiatorul nu este în drept să desfășoare activitatea planificată, aceasta poate fi contestată în conformitate cu prevederile Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018.

88. Pentru activitățile planificate specificate în anexele nr.1 sau 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, concluzia privind evaluarea biodiversității este parte componentă a acordului de mediu.

89. Agenția de Mediu informează inițiatorul și autoritatea emitentă a actului permisiv cu privire la concluzia privind evaluarea biodiversității, pe care o plasează pe pagina sa web oficială.

90. Inițiatorul, sub îndrumarea Agenției de Mediu, informează publicul interesat cu privire la concluzia privind evaluarea biodiversității.

91. Concluzia privind evaluarea biodiversității este obligatorie pentru autoritatea emitentă a actului permisiv și constituie temei pentru a continua procedura suspendată de emitere a actului permisiv sau, după caz, de refuz al emiterii actului permisiv în cazul deciziei prevăzute la pct. 87.

**Modelul cererii și conținutul informației
privind determinarea necesității efectuării
evaluării biodiversității (evaluarea prealabilă)**

Modelul cererii

pentru determinarea necesității de efectuare a evaluării biodiversității

1. ANTET*;

**Va include date despre numele inițiatorului, adresa, date de contact (tel., fax, e-mail, etc.);*

2. Numărul de înregistrare și data cererii elaborate de către inițiator;

3. Destinatarul – autoritatea competentă (Agenția de Mediu);

4. Conținutul cererii pentru obținerea **deciziei privind determinarea necesității efectuării evaluării biodiversității** asupra activității planificate în următoarea redacție:

Prin prezenta **solicităm determinarea necesității de efectuare a evaluării biodiversității asupra activității planificate:** „_____” (se va completa denumirea activității planificate),

pentru a se decide, dacă urmează să fie supusă procedurii de evaluare a biodiversității, în conformitate cu art. 10⁹-10¹² ale Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

În acest context, se anexează următoarea informație privind activitatea planificată și impactul presupus al acesteia asupra siturilor din rețeaua Emerald.

5. ANEXĂ _____ file;

În original semnătura, numele și prenumele inițiatorului.

Notă: pentru activitățile planificate specificate în anexele nr. 1 și 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, această anexă este înlocuită cu cererea privind emiterea acordului de mediu elaborată conform anexei nr. 3 la Legea nr. 86/2014.

**Informație necesară pentru determinarea necesității
efectuării evaluării biodiversității**

(perfectată de inițiator și/sau expert)

1. Date cu privire la inițiatorul activității planificate

- 1) denumirea inițiatorului;
- 2) adresa inițiatorului, telefon, fax, adresă de e-mail, pagină web oficială.
- 3) datele persoanei de contact.

2. Descrierea faptului dacă activitatea planificată este legată direct cu, sau necesară pentru gestionarea siturilor Emerald:

Notă: pentru activitățile planificate legate direct cu, sau necesare pentru gestionarea siturilor Emerald, nu se completează informația prevăzută la pct. 3) din prezenta anexă.

- 1) siturile Emerald afectate;
- 2) planul de management al Sitului Emerald (data aprobării, valabilitate de la - până la) din care rezultă măsura de gestionare;
- 3) măsurile care urmează să fie puse în aplicare și coerența acestora cu planul de management al sitului Emerald;
- 4) obiectele de conservare afectate și măsurile de conservare stabilite pentru acestea;
- 5) în cazul în care măsura nu este inclusă în planul de management al sitului Emerald vizat, avizul oficial al autorității pentru conservarea naturii privind necesitatea și/sau adecvarea acesteia.

3.Descrierea succintă a activității planificate și coordonatele geografice în sistemul MODREFF99 ale locului activității planificate în raport cu siturile Emerald;

Notă: Se completează doar informațiile relevante pentru activitatea planificată în cauză. Cu cât aceste informații sunt mai detaliate, cu atât mai ușor va fi luată decizia privind necesitatea sau nu a unei evaluări a biodiversității.

- 1) obiectivele activității planificate și principalele sale caracteristici/activități în diferite faze (pregătirea, construcția, exploatarea și dezafectarea, dacă este cazul).
- 2) descrierea aspectelor individuale ale activității planificate care ar putea genera impacturi asupra siturilor Emerald, inclusiv:
 - a) dimensiunea și scara;
 - b) durata și calendarul construcției, exploatării și dezafectării;
 - c) distanța față de siturile Emerald;
 - d) ocuparea terenurilor (directă/indirectă, de exemplu, schimbarea utilizării terenurilor în împrejurimile activității planificate);
 - e) utilizarea resurselor de care depinde diversitatea biologică (exploatarea apelor de suprafață și subterane, activitățile extractive de suprafață de sol, argilă, nisip, pietriș, defrișarea, inundarea terenurilor, pescuit, vânătoare, colectarea plantelor, etc.) și cuantificarea acestora;
 - f) emisiile (de exemplu, depunerile de azot) și deșeurile (și dacă acestea sunt eliminate în sol, în apă sau în aer);
 - g) cerințele în materie de transport;
 - h) amplasarea spre sau la distanță de siturile Emerald (inclusiv cele care pot fi afectate teoretic, de exemplu, prin transferul de poluanți pe distanțe lungi prin apă sau aer);
- 3) gama factorilor de impact (de exemplu, zgomot, vibrații, poluarea apei, turbiditate, depuneri de azot);
- 4) descrierea succintă a potențialului impact asupra siturilor Emerald, sau o declarație justificată privind lipsa oricărui efect), ținând cont de obiectivele specifice de conservare stabilite pentru obiectele de conservare, inclusiv:
 - a) reducerea suprafeței habitatului, degradarea sau fragmentarea habitatului;
 - b) perturbarea speciilor, reducerea populațiilor și a densității speciilor (de exemplu, o izolare reproductivă a unei specii sau a speciilor tipice care intră în compoziția unui habitat pentru protecția cărora a fost desemnat situl Emerald);

- c) modificări ale funcțiilor și/sau caracteristicilor ecologice care sunt esențiale pentru necesitățile ecologice ale habitatelor și ale speciilor (de exemplu, calitatea și cantitatea apei);
- d) potențialele modificări fizice ale mediului generate de activitatea planificată (de exemplu, modificarea albiei râurilor sau a morfologiei altor corpuri de apă, modificări ale densității suprafețelor împădurite);
- e) suprafața totală potențial afectată de activitatea planificată, inclusiv suprafața afectată de impacturi indirecte (de exemplu, zgomot, turbiditate, vibrații, inclusiv modificări ale intensității unei presiuni deja existente cum ar fi creșterea nivelului de zgomot, a poluării sau a traficului);
- f) interferența cu relațiile-cheie care definesc structura și funcția sitului;
- g) potențialul impact în combinație cu alte activități.

Se recomandă să se anexeze partea desenată, schițe, hărți ș.a. care arată localizarea spațială a activității planificate, precum și încadrarea față de siturile Emerald.

Orientări practice

de stabilire a existenței sau inexistenței unei legături directe cu, sau a necesității pentru gestionarea unui sit Emerald al activității planificate în cauză

Noțiunea de „gestionare” se referă la gestionarea conservării unui sit. Astfel, în cazul în care o activitate este direct legată de îndeplinirea obiectivelor de conservare și este necesară în acest scop, aceasta este scutită de obligația de a efectua o evaluare a biodiversității.

Exemple de criterii pentru a stabili dacă o activitate planificată are o legătură directă cu gestionarea sitului Emerald sau este necesară pentru aceasta:

1. Măsurile prevăzute în proiectul activității planificate sunt incluse în planul de management a sitului Emerald în cauză, sau sunt propuse în cadrul altor măsuri legale, administrative sau contractuale necesare pentru menținerea și readucerea (dacă este necesar) la un stadiu corespunzător de conservare a sitului, a tipurilor de habitate și a speciilor acestuia;

2. Există o declarație motivată din partea autorității responsabile de gestionare a sitului Emerald conform căreia activitatea are o legătură directă cu gestionarea sitului vizat și este necesară pentru aceasta și este în mod clar legată de menținerea sau îmbunătățirea stadiului de conservare a tipurilor de habitate sau a speciilor din cadrul sitului.

Pot exista, de asemenea, situații în care o activitate planificată, care are o legătură directă cu gestionarea unui sit (situl vizat) sau este necesară pentru aceasta, are un impact negativ asupra unui alt sit. De exemplu, pentru a îmbunătăți gestionarea inundațiilor unui sit vizat, activitatea planificată poate propune construirea unei bariere într-un alt sit, care poate avea un impact negativ semnificativ asupra sitului respectiv. În asemenea cazuri, activitatea planificată trebuie să facă obiectul unei evaluări a biodiversității asupra celui-lalt sit.

Orientări practice

pentru a identifica preliminar dacă există situri Emerald care ar putea fi afectate de activitatea planificată

Identificarea siturilor Emerald care ar putea fi afectate de o anumită activitate planificată (situri potențial afectate) trebuie realizată luând în considerare toate elementele activității planificate care ar putea avea un impact potențial asupra oricăror situri Emerald situate în zona de impact. În special, aceasta trebuie să identifice:

- 1) Orice situri Emerald care se suprapun din punct de vedere geografic cu oricare dintre acțiunile sau aspectele activității planificate în oricare dintre etapele de desfășurare a acesteia sau care sunt adiacente acestora;
- 2) Orice situri Emerald amplasate în vecinătatea activității planificate care ar putea fi afectate în mod indirect de aspectele specifice ale activității planificate, inclusiv în ceea ce privește utilizarea resurselor naturale (de exemplu, apa) și diferite tipuri de deșeuri, evacuări sau emisii de substanțe sau energie;
- 3) Siturile Emerald aflate în vecinătatea activității planificate care adăpostesc exemplare de specii ce se pot deplasa în zona activității planificate și pot fie să își piardă viața, fie să fie expuse altui impact (de exemplu, pierderea zonelor de hrănire, reducerea spațiului vital), sau care migrează între situri și care pot fi afectate de activitatea planificată chiar și în afara acestor situri;
- 4) Siturile Emerald a căror conectivitate sau continuitate ecologică pot fi afectate de activitatea planificată.

Aria de extindere a siturilor Emerald care trebuie evaluate, și anume zona în care poate surveni impactul activității planificate, va depinde de natura activității planificate și de distanța la care poate surveni impactul acesteia. În ceea ce privește siturile Emerald situate de-a lungul râurilor sau al zonelor umede alimentate de acvifere, este posibil ca activitatea planificată să afecteze debitele de apă, migrarea peștilor etc., chiar și la o distanță mare. Emisiile de poluanți pot avea, de asemenea, impact pe distanțe lungi. Unele activități planificate care nu afectează în mod direct siturile Emerald pot avea totuși un impact semnificativ asupra lor dacă produc un impact de barieră sau întrerup legăturile ecologice.

LISTA DE CONTROL
pentru etapa de determinare a necesității efectuării evaluării biodiversității

Notă: Inițiatorii activității planificate pot folosi această anexă ca un instrument auxiliar atunci când își formulează cererea privind determinarea necesității efectuării evaluării biodiversității.

Întrebări pentru etapa de determinare a necesității efectuării evaluării biodiversității	Nu	Nu se poate identifica la această etapă- justificare.	Da
Măsurile de gestionare a sitului și activități legate direct cu, sau necesare pentru gestionarea sitului Emerald			
1. Este activitatea planificată direct legată cu, sau necesară pentru gestionarea sitului sau a siturilor Emerald în cauză?			
2. Este activitatea planificată în conformitate cu planul de gestionare a sitului Emerald sau este solicitată în mod special de către autoritatea de conservare a naturii?			
Alte activități care nu sunt legate direct cu, sau necesare pentru gestionarea sitului Emerald			
1. Activitatea planificată urmează să se desfășoare într-un sit Emerald?			
2. Dacă nu, care este distanța dintre locația activității planificate și siturile Emerald din împrejurimi?			
3. Activitatea planificată va include acțiuni de construcție, funcționare și dezafectare care să ducă la modificări fizice în situl Emerald (topografie, utilizarea terenului, etc.)?			
4. Activitatea planificată implică utilizarea, stocarea, transportul, manipularea sau producerea de substanțe sau materiale care ar putea afecta situl Emerald?			
5. Se vor produce deșeuri solide în timpul construcției, funcționării sau dezafectării care ar putea afecta situl Emerald?			
6. Există alți factori care ar trebui luați în considerare, ca de exemplu dezvoltările conexe, care ar putea duce la afectarea sitului Emerald sau există un impact cumulativ cu alte activități existente și/sau aprobate?			
7. Există probabilitatea ca activitatea planificată să afecteze direct sau indirect zonele de hrănire/reproducere/migrație?			

8. Există probabilitatea ca activitatea planificată să influențeze direct asupra oricăror situri Emerald, prin emisii în aer, devierea cursului unei ape care traversează zona, extragerea de ape subterane dintr-un acvifer compartimentat, perturbarea prin zgomot sau lumină, poluare atmosferică etc.?			
9. Activitatea planificată implică utilizarea resurselor de care depinde diversitatea biologică (exploatarea apelor de suprafață și subterane, activitățile extractive de suprafață de sol, argilă, nisip, pietriș, defrișarea, inundarea terenurilor, pescuit, vânătoare, colectarea plantelor)?			
10. Alte întrebări relevante			

Concluzie: Activitatea planificată:

a) este direct legată cu gestionarea sitului Emerald, deoarece rezultă din planul de management a sitului Emerald.	Da	Nu
b) este necesară pentru gestionarea sitului Emerald, așa cum se dovedește prin cererea/avizul/ordinul autorității pentru conservarea naturii.	Da	Nu
c) nu există probabilitatea ca să afecteze vreun sit Emerald.	Da	Nu
d) poate fi susceptibilă (sau o astfel de probabilitate nu poate fi exclusă) de a afecta siturile Emerald.	Da	Nu

Notă: Evaluarea biodiversității este obligatorie în toate cazurile în care Agenția de Mediu nu poate exclude cu certitudine probabilitatea unui impact asupra oricărui sit Emerald la etapa de evaluare prealabilă. Totodată, cu cât există mai multe răspunsuri în coloanele 2 și 3, cu atât este mai justificată necesitatea realizării evaluării biodiversității.

DECIZIA**privind determinarea necesității efectuării evaluării biodiversității****(decizia evaluării prealabile)**

..... / (Antetul Agenției de Mediu, adresa)... ,

Nr. din..... / (numărul de înregistrare și data elaborării răspunsului către inițiator);

Urmare solicitării privind determinarea necesității de efectuare a evaluării biodiversității, adresate de către / (numele și adresa inițiatorului), pentru activitatea planificată

..... / (denumirea completă a activității planificate), propusă a fi amplasată în

..... / (adresa amplasamentului), înregistrată la Agenția de Mediu cu nr.

în data de , în baza prevederilor Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și Ghidului privind evaluarea biodiversității, vă comunicăm rezultatele desfășurării procedurii de determinare a necesității efectuării evaluării biodiversității.

În procesul de efectuare a analizei informației, au fost luate în considerare informațiile furnizate în cererea privind determinarea necesității efectuării evaluării biodiversității, precum și datele publice privind siturile Emerald și alte date relevante privind conservarea naturii.

În acest context, având în vedere cele menționate, în baza prevederilor art. 10⁹ - 10¹² din Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și Ghidului privind evaluarea biodiversității, Agenția de Mediu, în calitate de autoritate emitentă a actelor permissive în domeniul mediului, în limita competențelor funcționale, stabilite prin Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției de Mediu, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 549/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 210-223, art. 603) și a altor acte normative speciale care prevăd respectarea și implementarea procedurii de evaluare a biodiversității, în conformitate cu legislația Republicii Moldova, decide că,:

1. activitatea planificată / (denumirea activității), propusă a fi implementată în / (numele sitului Emerald) reprezintă o măsură de gestionare care urmează să fie pusă în aplicare în conformitate cu planul (planurile) de management a sitului / este o măsură necesară pentru gestionarea sitului/siturilor..... (numele sitului/siturilor) și nu face obiectul unei evaluări a biodiversității; sau

2. pentru activitatea planificată / (denumirea activității), propusă a fi amplasată în / (adresa amplasamentului), nu este necesar să se efectueze o evaluare a biodiversității, deoarece nu a fost identificată nici o probabilitate de impact asupra vreunui sit Emerald; sau

3. activitatea planificată / (denumirea activității), propusă a fi amplasată în / (adresa amplasamentului)..... urmează a fi supusă evaluării biodiversității, deoarece nu poate fi exclusă cu certitudine probabilitatea unui impact asupra oricărui sit Emerald(denumirea sitului).

Justificare:

În timpul procedurii menționate mai sus, s-a constatat că:

1. Activitatea planificată reprezintă o măsură prevăzută în planul de management a sitului Emerald (*denumirea sitului*) ca fiind necesară pentru atingerea obiectivelor de conservare a sitului; astfel de măsuri sunt scutite de obligația de efectuare a evaluării biodiversității (trimitere la dispoziția legală din Legea nr. 86/2014), sau

2. Activitatea planificată reprezintă o măsură prevăzută de activitatea de conservare a naturii pentru situl Emerald (*denumirea sitului*), necesară pentru gestionarea acestuia, așa cum a fost confirmată prin cererea/avizul/ordinul autorității de conservare a naturii (*denumire, nr. de referință, data...*); astfel, aceasta este scutită de obligația de efectuare a evaluării biodiversității (*trimitere la dispoziția legală din Legea nr. 86/2014*), sau

3. Nu a fost evidențiată nici o probabilitate a vreunui impact semnificativ al activității planificate asupra oricărui sit Emerald și, prin urmare, nu este necesară efectuarea evaluării biodiversității (*trimitere la dispoziția legală din Legea nr. 86/2014*), sau

4. Nu poate fi exclusă probabilitatea unui impact semnificativ al activității planificate asupra sitului/siturilor Emerald (*denumirea sitului*), prin urmare, efectuarea evaluării biodiversității este obligatorie (*trimitere la dispoziția legală din Legea nr.86/2014*).

Prezenta decizie face obiectul procedurii de contencios administrativ. Exercițarea căilor de atac poate fi efectuată în ordinea procedurală de contestare a actelor administrative stabilită în Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.309-320).

Conducătorul Agenției de Mediu,

(semnătura, numele, prenumele)

Șef subdiviziune a Agenției de Mediu.

(semnătura, numele și prenumele conducătorului subdiviziunii din cadrul Agenției de Mediu responsabilă pentru executarea procedurii de evaluare a biodiversității)

Lista tipurilor de impact care pot fi considerate „semnificative”

Următoarele tipuri de impact pot fi considerate „semnificative” (lista este orientativă și nu exhaustivă):

1. Parametrii cantitativi a obiectului de conservare a sitului Emerald afectat de activitatea planificată.

Regula de bază este că impactul asupra a 1% sau mai mult din obiectivul de conservare a sitului Emerald (suprafață, populație, calitate exprimată ca grad de conservare) trebuie întotdeauna considerat un impact semnificativ. Cu toate acestea, acest 1% reprezintă doar o limită superioară.

În siturile mai mari și siturile desemnate pentru multe tipuri de habitate sau specii în privința cărora lipsesc date sau sunt pe cale de dispariție, care alcătuiesc obiectivul de conservare al sitului, procentul acceptabil de impact va fi mult mai mic. În special în siturile mai mari, impactul activității planificate trebuie evaluat în raport cu (sub)populația locală sau cu zona locală a unei anumite specii sau tip de habitat din cadrul sitului, nu cu întreaga populație sau zonă a sitului. Aceasta va depinde întotdeauna de condițiile specifice sitului și de valoarea ecologică a obiectivului de conservare a sitului dat. De asemenea, în conformitate cu jurisprudența UE, în cazul tipurilor de habitate și al speciilor prioritare pentru care nu se poate oferi nici o compensație, orice impact negativ trebuie considerat „semnificativ”, indiferent de amploarea acestuia.

2. Parametrii calitativi a obiectului de conservare a sitului afectat.

Independent de parametrii cantitativi, argumentarea privind impactul semnificativ se poate baza pe calitatea obiectului de conservare a sitului, cum ar fi, de ex:

- 1) prezență unică în cadrul unei regiuni biogeografice de pe teritoriul Moldovei (de exemplu, obiectul de conservare al sitului poate fi chiar destul de răspândit într-un anumit sit, dar acesta este singurul sit sau unul dintre foarte puținele situri în care apare);
- 2) calitate foarte ridicată a prezenței speciilor în cadrul sitului (zonă centrală de prezență a speciilor, zone mai mari de arborete reprezentative etc.);
- 3) populație/habitat pe cale de dispariție în cadrul unui sit Emerald.

3. Importanța principală a sitului Emerald din punctul de vedere al biologiei speciei, cum ar fi:

- 1) locul de reproducere (loc de cuibărit, loc de reproducere, etc.);
- 2) habitat de hrănire;
- 3) posibilități de adăpostire;
- 4) loc de adunare important (de exemplu, locul de oprire a păsărilor migratoare);
- 5) căi de migrație etc.

4. Afectarea severă sau pe termen lung a funcțiilor ecologice necesare pentru menținerea obiectului de conservare al sitului, precum și a integrității sitului, adică a capacității sitului de a-și menține structura și funcțiile ecologice și, prin urmare, de a susține pe termen lung obiectul de conservare al sitului.

Surse de date care pot fi utilizate pentru a determina potențialul impact al activității planificate

- 1) Formularul-tip (fișa tehnică) aferent sitului Emerald;
- 2) Obiectivele de conservare specifice sitului (stabilite în actele de desemnare a ariilor speciale de conservare (ASC), în actele de clasificare a ariilor de protecție specială (APS), în planul de management a sitului Emerald);
- 3) Planurile de management a sitului Emerald (de exemplu, care identifică presiunile și amenințările la adresa sitului Emerald);
- 4) Studiile existente și datele de monitorizare cu privire la speciile și tipurile de habitate relevante, distribuția acestora în interiorul și în jurul sitului Emerald, stadiul de conservare, presiunile și amenințările la adresa acestora;
- 5) Hărțile actuale și anterioare ale sitului Emerald;
- 6) Planul de amenajare a teritoriului și alte planuri relevante existente;
- 7) Materialele existente de anchetă la fața locului;
- 8) Datele existente privind hidrogeologia;
- 9) Datele existente privind substanțele relevante (de exemplu, depunerile de azot, compoziția apelor reziduale evacuate);
- 10) Evaluări ale impactului asupra mediului pentru activități similare;
- 11) Rapoarte relevante privind starea mediului;
- 12) Hărți și sisteme de informații geografice;
- 13) Dosare privind istoricul sitului etc.

Printre sursele de informații pentru evaluarea semnificației impactului potențial se numără dovezile obținute în cursul unor operațiuni similare care afectează situri Emerald cu caracteristici desemnate similare, într-o stare de conservare similară sau cu obiective de conservare similare, precum și opiniile experților bazate pe dovezile disponibile. Cu toate acestea, întrucât fiecare caz este în mod necesar diferit, trebuie să se țină cont de circumstanțele locale. Prin urmare, evaluarea trebuie efectuată întotdeauna de la caz la caz, deoarece, este posibil ca ceea ce este semnificativ pentru un sit să nu fie semnificativ pentru altul. De exemplu, o pierdere de o sută de metri pătrați de habitat poate fi semnificativă pentru un mic sit de orhidee rare, în timp ce o pierdere similară pe teritoriul unui sit mare de stepă poate fi nesemnificativă dacă nu afectează obiectivele de conservare ale sitului.

CONȚINUTUL-CADRU al studiului de evaluare a biodiversității

**(pe baza anexei nr. 8 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea
impactului asupra mediului)**

Studiul de evaluare a biodiversității cuprinde următoarele informații:

1. Activitatea planificată:

- 1) localizarea activității planificate, cu precizarea coordonatelor geografice în sistemul MOLDREFF99 (dimensiunea, scara, suprafața și utilizarea/gradul de acoperire a terenului de către activitatea planificată cu furnizarea de planuri, diagrame sau hărți prin care se identifică locația exactă a activității planificate);
- 2) descrierea activității planificate și obiectivele acesteia;
- 3) o descriere a proceselor tehnologice ale activității planificate;
- 4) modificările fizice ce decurg din activitatea planificată și care pot avea loc pe durata diferitelor etape de implementare a activității planificate (de ex: din excavare, consolidare, etc.);
- 5) cerințele de utilizare a terenurilor necesare pentru punerea în aplicare a activității planificate (suprafețe de teren care urmează să fie ocupate temporar/permanent de activitatea planificată, de exemplu, drumuri de acces, drumuri tehnologice, acostamente, șanțuri și pereți de sprijin, impact asupra drenajului etc.);
- 6) resursele naturale necesare implementării activității planificate (de ex: resursele de apă, materialele de construcție);
- 7) resursele naturale ce urmează a fi exploatare din siturile Emerald, sau din apropierea acestora, pentru a fi utilizate la implementarea activității planificate;
- 8) emisiile și deșeurile generate de activitatea planificată (în apă, în aer, pe suprafața unde sunt depozitate deșeurile) și modalitatea de eliminare a acestora;
- 9) serviciile suplimentare solicitate de implementarea activității planificate (dezafectarea/reamplasarea de conducte, linii de înaltă tensiune etc., mijloacele de construcție necesare), respectiv modalitatea în care accesarea acestor servicii suplimentare poate afecta integritatea siturilor Emerald;
- 10) durata construcției, funcționării, dezafectării activității planificate și eșalonarea perioadei de implementare a activității planificate;
- 11) activități cu impact probabil asupra siturilor Emerald preconizate a fi generate ca rezultat al implementării activității planificate.

2. Siturile Emerald care ar putea fi afectate prin implementarea activității planificate:

- 1) date privind siturile Emerald (suprafața, structura peisajului, obiecte de conservare - tipuri de habitate și speciile care ar putea fi afectate prin implementarea activității planificate, factorii biotici și abiotici cu rol în menținerea pe termen lung a speciilor și habitatelor din cadrul sitului Emerald, etc.);
- 2) obiectivele de conservare a obiectelor de conservare susceptibile de a fi afectate conform planurilor de management al sitului;
- 3) date despre prezența, localizarea, populația și ecologia obiectelor de conservare din situl Emerald susceptibile de a fi afectate în zona de impact a activității planificate în baza studiilor de birou și din teren;
- 4) descrierea funcțiilor ecologice ale obiectelor de conservare care ar putea fi afectate (tipul de habitat, suprafața, locația, speciile caracteristice) și dacă este relevant a relației acestora cu siturile Emerald învecinate și distribuția siturilor respective;
- 5) gradul de conservare al obiectelor de conservare în siturile Emerald;
- 6) date privind structura și dinamica populațiilor de specii care ar putea fi afectate (numărul de exemplare, perechi, colonii etc., estimativ al populației la fiecare specie posibil afectată de implementarea activității planificate, precum și procentul estimativ al populației unei specii afectate de implementarea activității planificate);
- 7) relațiile structurale și funcționale care creează și mențin integritatea rețelei Emerald;
- 8) descrierea stării actuale a siturilor Emerald, inclusiv evoluții/schimbări care se pot produce în viitor, dacă este important pentru starea de conservare;
- 9) descrierea metodelor specifice de teren (sau o trimitere la surse publice care le descriu în detaliu) care urmează să fie utilizate pentru a colecta informații privind speciile și habitatele din cadrul sitului Emerald;
- 10) alte informații relevante privind conservarea siturilor Emerald, după caz.

3. Analiza potențialului impact semnificativ cumulativ al activității planificate, separat și/sau în combinație cu alte activități existente, propuse sau aprobate, în special acelor care:

- 1) ar putea degrada sau distruge în mod semnificativ obiectivele de conservare și conservarea acestora din anumite situri Emerald;
- 2) ar putea deteriora integritatea siturilor Emerald și legăturile dintre acestea;
- 3) descrierea limitelor în interiorul cărora s-a analizat impactul cumulativ. Analiza activităților care interacționează cu activitatea propusă trebuie să includă:
 - a) presiunile preexistente, adică impactul activităților umane care au afectat în trecut în mod negativ obiectele de conservare ale sitului și obiectivele de conservare ale acestora;
 - b) orice activități în curs de implementare, deja autorizate sau în curs de autorizare, care pot afecta aceleași situri Emerald ca și activitatea planificată.

4. Analiza semnificației impactului cumulativ al activității planificate separat și/sau în combinație cu alte activități existente, propuse sau aprobate:

- 1) separat pentru fiecare sit Emerald identificat ca fiind potențial afectat;
- 2) în cadrul fiecărui sit Emerald, separat pentru fiecare obiect de conservare (tipul de habitat și speciile pentru care este desemnat situl dat) în lumina obiectivului de conservare al acestuia;
- 3) utilizând scala de evaluare a impactului semnificativ de la pct. 61 al prezentului ghid;
- 4) să se încheie printr-o concluzie lipsită de ambiguitate cu privire la prezența sau absența probabilității unui impact semnificativ pentru fiecare obiect de conservare potențial afectat;
- 5) să fie concluzionată printr-o concluzie lipsită de ambiguitate cu privire la prezența sau absența probabilității unui impact semnificativ pentru fiecare sit Emerald supus analizei.

5. În cazul în care evaluarea biodiversității nu a putut exclude probabilitatea unui impact negativ semnificativ al activității planificate asupra oricărui sit Emerald, trebuie să se elaboreze un supliment la studiul de evaluare a biodiversității care să conțină, **după caz, informații privind îndeplinirea condițiilor prevăzute de Legea nr. 94/2007 cu privire la rețeaua ecologică**, în conformitate cu art. 10¹¹ alin. (2) din Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și anume:

- 1) descrierea soluțiilor alternative (analiza și evaluarea alternativelor de implementare a activității planificate luându-se în considerare impactul și semnificația acestora asupra oricărei structuri, funcții, obiective de conservare și stare a sitului Emerald, susceptibile de a fi afectate);
- 2) în cazul în care nu există alternative fără impact semnificativ asupra oricăror situri Emerald, o descriere a interesului public privind activitatea planificată, precum și a motivelor imperative de interes public major privind implementarea acesteia, inclusiv a celor de natură socială și economică;
- 3) o propunere și o descriere a măsurilor compensatorii.

Orientări practice

pentru înțelegerea termenilor „soluție alternativă”, „interes public”, „motive imperative de interes public major”, „sănătate umană, siguranță publică și beneficii pentru mediu de importanță majoră pentru mediu”

1. Aspecte procedurale

În conformitate cu art. 10¹¹ alin. (2) din Legea nr. 86/2014, în cazul în care studiul de evaluare a biodiversității concluzionează că nu poate fi exclusă probabilitatea unui impact negativ semnificativ asupra oricărui sit Emerald al activității planificate, iar inițiatorul dorește totuși să obțină autorizația, acesta este obligat să completeze studiul, la cererea Agenției de Mediu, cu un supliment care să conțină informațiile:

- 1) dacă activitatea planificată dispune sau nu de soluții alternative care să nu aibă un impact negativ semnificativ asupra siturilor Emerald;
- 2) dacă implementarea activității planificate este necesară datorită existenței unor considerente imperative de interes public major, inclusiv de natură socială sau economică; în cazuri particulare, sunt acceptabile doar motive de sănătate umană, siguranță publică și beneficii de importanță majoră pentru mediu;
- 3) care să conțină propunerea și descrierea măsurilor compensatorii necesare pentru a înlocui situl Emerald afectat de activitatea planificată pentru a menține coerența și buna funcționare a rețelei Emerald, în cazul în care se demonstrează existența unor considerente imperative de interes public major. Orientările pentru propunerea și punerea în aplicare a măsurilor compensatorii sunt prevăzute în anexa nr. 10.

2. Explicarea termenului „soluții alternative”

În această parte a suplimentului, inițiatorul este obligat să furnizeze dovezi privind prezența sau absența unor soluții alternative la activitatea planificată care ar evita orice impact semnificativ. Evaluarea soluțiilor alternative la o activitate planificată ar trebui să țină cont de fezabilitatea acestora și de impactul lor probabil asupra oricărui sit Emerald și a obiectivelor de conservare a acestuia care vor fi afectate.

3. Tipuri de soluții alternative:

- 1) *locații alternative*, o locație alternativă constă în implementarea aceleiași activități planificate de către același inițiator în locații diferite față de planificarea inițială (de exemplu, noi locații pentru turbinele eoliene, variante pentru realizarea unui drum etc.). Rezultatul ar trebui să fie lipsa unui impact asupra oricărui sit Emerald. De exemplu: schimbarea locației/rutei alternative a activității planificate va avea ca rezultat reducerea/eliminarea impactului asupra speciilor și/sau habitatelor din cadrul sitului Emerald, pierderea suprafețelor acestora etc.;
- 2) *soluții alternative de realizare a activității planificate* (de exemplu, cabluri subterane în locul celor supraterane, cursuri neregulate de apă în locul cursurilor regularizate sau poldere uscate în loc de poldere reglementate, modificări ale domeniului de aplicare și ale tehnologiei activității planificate, măsuri suplimentare de modificare a

activității planificate care să atenueze sau să elimine efectele negative (de exemplu, bariere de migrație, bariere de zgomot, iluminat favorabil animalelor, implementarea activității planificate în afara perioadei de activitate a animalelor sau în afara sezonului de vegetație, modificări ale orelor de lucru etc.).

4. Evaluarea soluțiilor alternative constă în:

- 1) descrierea soluției/soluțiilor alternative care ar duce la eliminarea sau reducerea impactului semnificativ asupra oricărui sit Emerald. Soluțiile alternative ar trebui să fie examinate prin comparație cu propunerea inițială, folosind aceleași criterii și standarde științifice;
- 2) fiecare soluție alternativă identificată trebuie evaluată în mod distinct pentru a se alege alternativa care nu are impact asupra sitului Emerald; decizia finală de a propune o alternativă la activitatea planificată trebuie să fie justificată prin evidențierea aspectelor pozitive suplimentare față de celelalte soluții alternative. La această etapă, criteriile economice sau alte criterii de evaluare nu pot prevala în fața criteriilor ecologice.

Impactul soluțiilor alternative privind siturile Emerald identificate în această etapă trebuie să fie evaluate de către Agenția de Mediu, folosind aceleași criterii utilizate la evaluarea impactului variantei inițiale a activității planificate.

5. Explicarea termenilor „interes public”, „motive imperative de interes public major”, „sănătate umană, siguranță publică și beneficii de mediu de importanță majoră pentru mediu”

În cazul în care nu există nici o soluție alternativă sau în cazul în care impactul negativ al alternativelor este semnificativ, activitatea planificată poate fi totuși autorizată numai dacă îndeplinește condiția de a fi imperativă și de interes public major, inclusiv de interes social sau economic. În cazuri particulare, singurele motive care pot fi acceptate sunt cele legate de sănătatea umană, de siguranța publică și de beneficiile ecologice de importanță majoră pentru mediu.

Ca o primă condiție, activitatea planificată poate fi autorizată numai dacă punerea sa în aplicare este *de interes public*. Activitățile care servesc exclusiv unor scopuri private nu pot fi considerate de interes public. Pe de altă parte, nu este important cine va fi executorul activității planificate: majoritatea activităților care sunt de interes public, cum ar fi proiectele mari de investiții (autostrăzi, căi ferate, instalații de gestionare a deșeurilor, instalații energetice etc.), sunt puse în aplicare de companii private, totuși, aceste companii nu își promovează interesele private.

Un interes public poate fi considerat „imperativ” numai dacă este un interes pe termen lung; interesele economice pe termen scurt nu sunt suficiente pentru a echilibra interesele de conservare pe termen lung privind conservarea siturilor Emerald.

„Motivele de interes public imperativ, inclusiv cele de natură socială sau economică” sunt următoarele situații în care activitatea planificată în cauză demonstrează că este indispensabilă:

- 1) în contextul strategiilor și politicilor fundamentale pentru țară sau societate la nivel regional sau național;
- 2) pentru desfășurarea unor activități de natură socială sau economică, care îndeplinesc obligații specifice de serviciu public la nivel regional sau național.

„Motivele sociale sau economice” pot include, de exemplu, următoarele: crearea unui număr mare de locuri de muncă pe termen lung, competitivitatea economică globală și regională, dezvoltarea tehnologică pe scară largă, utilizarea de tehnologii ecologice la nivel regional sau național etc.

În cazul în care activitatea planificată afectează în mod semnificativ siturile Emerald care găzduiesc tipuri de habitate prioritare sau specii prioritare, singurele considerente care pot fi invocate sunt cele legate de sănătatea publică, de siguranța publică sau de consecințele benefice de importanță majoră pentru mediu.

„Sănătatea publică, siguranța publică și consecințele benefice de importanță majoră pentru mediu” sunt considerate motive care justifică măsurile restrictive naționale privind libera circulație a bunurilor, lucrătorilor și serviciilor. De asemenea, consecințele benefice majore pentru mediu reprezintă o categorie care este inclusă în obiectivele fundamentale ale politicii de mediu. Este responsabilitatea Agenției de Mediu să verifice validitatea acestor motive.

În ceea ce privește *„sănătatea umană”*, prevenirea epidemiilor, a accidentelor sau a altor acte care pun în pericol viața pe scară largă poate fi considerată o prioritate.

În ceea ce privește *„siguranța publică”*, protecția împotriva dezastrelor naturale sau a accidentelor în masă la nivel regional sau național este un motiv suficient de puternic care poate fi invocat.

Orice deteriorare a sitului Emerald poate fi justificată numai din anumite motive care sunt în concordanță cu interesul public imperativ de a conserva situl Emerald. Evaluarea motivelor și a caracterului lor imperativ trebuie să se facă de la caz la caz. Agenția de Mediu este cea care trebuie să decidă dacă și care sunt aceste motive de interes public imperativ în fiecare caz în parte.

Orientări practice

privind modul de determinare a măsurilor compensatorii

1. Aspecte generale

În cazul în care punerea în aplicare a activității propuse este considerată necesară, în ciuda efectelor negative semnificative asupra unui sit Emerald, ceea ce duce la degradarea sau distrugerea acestuia din urmă, și se demonstrează în mod clar că o astfel de punere în aplicare îndeplinește condiția de a fi un interes public superior, în timp ce nu există nici o soluție alternativă, condiția finală este ca obiectele de conservare afectate (identificate ca fiind afectate în mod semnificativ) să fie compensate. Se aplică principiul „ochi pentru ochi”, adică fiecare tip de habitat sau specie afectată în mod semnificativ trebuie să fie compensată cu cel puțin aceeași dimensiune, calitate și funcție ecologică.

2. Nu constituie măsuri compensatorii:

- 1) măsuri de gestionare a sitului sau măsuri care vizează restaurarea tipurilor de habitate abandonate sau a habitatelor speciilor din cadrul sitului Emerald;
- 2) măsurile de atenuare a impactului negativ asupra sitului Emerald;
- 3) plățile compensatorii.

3. Scopul măsurilor compensatorii:

Rețeaua Emerald dintr-o anumită zonă biogeografică (continentală și de stepă în Moldova) este considerată „coerentă” atunci când toate tipurile de habitate și speciile de pe lista Emerald sunt suficient de bine reprezentate și protejate în cadrul siturilor Emerald desemnate. În cazul în care devine necesar să se desfășoare o activitate care are un impact semnificativ asupra unor situri, coerența rețelei Emerald trebuie restabilită și menținută prin punerea în aplicare a unor măsuri de compensare pentru siturile pierdute. În plus, rețeaua Emerald trebuie să rămână funcțională, adică trebuie să îndeplinească cerințele și funcțiile ecologice necesare. Prin urmare, simpla înlocuire a tipurilor de habitate sau a speciilor afectate cu aceeași suprafață de habitat nu garantează o atenuare suficientă - atenuarea trebuie să fie funcțională din punct de vedere ecologic, permițând menținerea pe termen lung a aceleiași calități a tipurilor de habitate sau a speciilor afectate.

Prin urmare, identificarea măsurilor compensatorii fezabile, găsirea unui sit adecvat și punerea lor în aplicare într-un mod funcțional este o sarcină extrem de dificilă, care trebuie să se bazeze pe cunoștințe și evaluare ecologică aprofundată.

Prin urmare, măsurile compensatorii reprezintă ultima soluție și pot fi foarte dificil de pus în aplicare din cauza multor factori. De asemenea, trebuie să se recunoască faptul că multe tipuri de habitate și specii nu pot fi compensate deloc (unele habitate naturale care depind de o geologie sau geomorfologie unică, habitatele unor nevertebrate cu ecologie necunoscută, locurile de popas și de adunare ale păsărilor migratoare etc.) sau în timp real (de exemplu, habitatele pădurilor de foioase climatice). În cazul în care, astfel de si-

turi sunt afectate de o anumită activitate planificată, aceasta nu va fi permisă, chiar dacă se demonstrează motive imperative de interes public major. O altă constrângere este aceea că măsurile de atenuare ar trebui să fie puse în aplicare cel târziu în momentul în care se produce impactul asupra sitului Emerald inițial: stabilirea de noi habitate sau populații de animale sau plante poate dura mai mulți ani înainte ca funcționalitatea lor să poată fi demonstrată.

4. Locația pentru implementarea măsurilor compensatorii

Măsurile compensatorii ar trebui să fie localizate astfel încât să aibă cea mai mare eficacitate, în vederea menținerii coerenței generale a rețelei Emerald, adică acolo unde există o mare probabilitate ca acestea să fie funcționale și eficiente. Aceasta face necesară stabilirea unor precondiții pe care orice măsură compensatorie ar trebui să le satisfacă:

- 1) suprafața selectată pentru compensare trebuie să se afle în interiorul aceleiași regiuni biogeografice sau în interiorul acelorași arii de răspândire, rute de migrație sau zone de iernat sau de oprire pentru păsările sălbatice. Mai mult, suprafața trebuie să ofere funcții comparabile acelor care au validat criteriile de selecție a sitului Emerald declarate inițial, în special cele privind distribuția geografică adecvată, suprafața minimă pentru a fi funcțională din punct de vedere ecologic etc.;
- 2) suprafața selectată pentru compensare trebuie să aibă - sau trebuie să poată dezvolta - trăsături specifice ale funcțiilor și structurilor ecologice necesare habitatelor și speciilor;
- 3) măsurile compensatorii nu trebuie să pericliteze conservarea integrității niciunui alt sit Emerald. Când se aplică în situri deja existente, măsurile compensatorii trebuie să fie compatibile cu obiectivele de conservare ale acestora și nu trebuie înțelese ca un mod general de management.

5. Forma măsurilor compensatorii

Măsurile compensatorii pot fi puse în aplicare în orice sit Emerald (inclusiv în același sit afectat de activitatea planificată, dar în partea sa neafectată), lângă orice sit Emerald actual care urmează să fie extins sau într-o locație complet nouă. Atunci când se iau în considerare locațiile pentru măsurile compensatorii adecvate, trebuie urmată următoarea procedură:

- 1) prima opțiune ce ar trebui luată în considerare este de a implementa măsurile compensatorii în situl Emerald afectat, sau extinderea sitului Emerald afectat și implementarea măsurilor compensatorii corespunzătoare în cadrul acestei extinderi. Orice astfel de extindere trebuie să fie integrată în rețeaua Emerald prin redenumirea sitului respectiv;
- 2) a doua opțiune ar fi aceea de a implementa măsurile compensatorii într-un alt sit Emerald, dar în aceeași regiune biogeografică și în același tip de ecosistem.
- 3) a treia opțiune ar fi punerea în aplicare a măsurilor compensatorii într-un loc adecvat în afara oricărui sit Emerald actual. O astfel de locație trebuie să aibă condițiile ecologice necesare pentru menținerea pe termen lung a tipurilor de habitate sau a speciilor care urmează să fie compensate. În cazul în care compensarea se dovedește a fi un succes, o astfel de locație trebuie să fie desemnată ca un nou sit Emerald.
- 4) în cazuri excepționale, este posibilă stabilirea și desemnarea unui nou sit Emerald care trebuie să îndeplinească aceleași cerințe și funcții ecologice ca și situl Emerald

afectat de activitatea planificată. Punerea în aplicare a măsurilor compensatorii prin alocarea și desemnarea unui nou sit Emerald ar trebui să urmeze aceeași procedură de desemnare a siturilor Emerald ca și siturile Emerald originale.

6. Procedura-cadru pentru punerea în aplicare a măsurilor compensatorii

- 1) Elaborarea unei propuneri de expertiză (științifică) care să reprezinte un supliment la studiul de evaluare a biodiversității (așa cum este stipulat la punctul 77 din prezentul ghid), care să determine:
- 2) suprafața minimă a unui tip de habitat sau habitatul minim pentru o specie care ar fi condiția prealabilă pentru o compensare reușită, împreună cu toate celelalte aspecte ecologice și biogeografice pe care trebuie să le îndeplinească amplasarea măsurilor compensatorii;
- 3) propunerea pentru amplasare și extinderea corespunzătoare a măsurilor compensatorii;
- 4) planul preliminar de punere în aplicare care să îndeplinească toate cerințele pentru o compensare suficientă și funcțională;
- 5) Discuții cu Agenția de Mediu cu privire la caracterul adecvat al locațiilor propuse, acord asupra celei mai bune locații;
- 6) Negocierea cu proprietarii terenurilor din cadrul locației recomandate și încheierea unui contract de vânzare sau a unui alt tip de contract care să asigure terenul pentru măsurile compensatorii;
- 7) Obținerea tuturor autorizațiilor necesare care să permită noua utilizare a terenului destinat implementării măsurilor compensatorii;
- 8) Angajamentul juridic obligatoriu al inițiatorului că terenul achiziționat pentru instituirea măsurilor compensatorii va fi, fie transferat către stat, fie că proprietarul acestuia este de acord cu desemnarea sitului Emerald fără condiții juridice sau financiare pentru perpetuitate;
- 9) Specificarea planului de implementare a măsurilor compensatorii, adaptat la condițiile terenului achiziționat pentru o compensație, convenit cu Agenția de Mediu;
- 10) Punerea în aplicare a măsurilor propuse, în funcție de anotimpul potrivit, precum și de ordinea pașilor necesari pentru o compensare reușită (de exemplu, păstrarea etapelor de succesiune în ordinea corectă pentru tipurile de habitate, asigurarea unor zone de hrănire suficiente pentru speciile de animale, pe lângă habitatele acestora etc.);
- 11) Monitorizarea reușitei măsurilor, luarea de măsuri de remediere în cazul în care unele elemente se dovedesc a fi nefuncționale, raportarea periodică către Agenția de Mediu și discuțiile cu aceasta;
- 12) Odată ce compensarea s-a dovedit a fi funcțională, redenumirea sau o nouă desemnare a siturilor Emerald în care a avut loc compensarea (după caz).

ANUNȚUL PUBLIC

privind consultarea studiului privind evaluarea biodiversității (perfectat de inițiatorul activității planificate)

Inițiatorului activității planificate..... , anunță publicul interesat, că în cadrul procedurii de evaluare a biodiversității, stabilită în Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, în data de, a fost depus studiul de evaluare a biodiversității către Agenția de Mediu.

Studiul de evaluare a biodiversității poate fi consultat pe suport de hârtie la următoarele adrese:

- sediul/(denumirea și adresa completă a sediului administrației publice locale de nivelul întâi sau doi pe al cărei teritoriu se va realiza activitatea planificată, în situația când este cazul, se va indica locul asigurat și oferit pentru consultare publicului interesat),
- sediul/(numele și adresa inițiatorului activității planificate, în situația când este cazul, se va indica locul asigurat și oferit pentru consultare publicului interesa),
- în situația când este cazul, se va indica sediul/(denumirea și adresa administrației publice centrale de specialitate),
- sediul/(denumirea și adresa Agenției de Mediu).... ,
în zilele de; între orele

Studiul de evaluare a biodiversității este disponibil și la următoarea/le pagină/e web oficială:

1)...; 2)...; etc. (se va indica adresa exactă a paginii web oficiale și/sau a link-ului).

Publicul interesat poate înainta în formă scrisă, comentarii/propuneri la conținutul studiului de evaluare a biodiversității, la adresa Agenției de Mediu, în termen de 30 zile lucrătoare din data publicării prezentului anunț.

Data afișării anunțului

..... / semnătură, nume, prenume;

CONȚINUTUL-CADRU

al concluziei privind evaluarea biodiversității

...../(antetul Agenției de Mediu, adresa)... ,
APROBAT...../ (semnătură, numele și prenumele
conducătorului autorității competente emitente)... ,

L.Ș. „_____” _____ 20__

(parafa/ștampila instituției, data aprobării).... ,

CONCLUZIA PRIVIND EVALUAREA BIODIVERSITĂȚII Nr. ...

Urmare solicitării adresate de / (numele și adresa inițiatorul activității planificate), înregistrată la ... / (Agenția de Mediu) cu nr. ... în data de,

În rezultatul examinării informației prezentate însoțită de documentele aferente întregii proceduri de evaluare a impactului asupra mediului, derulată pentru determinarea potențialelor impacte semnificative și identificarea soluțiilor alternative de diminuare a impactelor negative individualizate ca urmare a desfășurării activității planificate, analizei avizelor altor organe ale administrației publice centrale și locale, a organelor de supraveghere și control, ale altor instituții interesate de activitatea planificată, / („a verificării amplasamentului”, se va indica în situația când este cazul), precum și ținând cont de comentariile și obiecțiile prezentate de public în formă scrisă urmare a consultărilor publice, propunerile rezultate în cadrul consultării studiului de evaluare a biodiversității realizat,

În baza prevederilor Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 174 – 177, art. 393), cu modificările ulterioare, a Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției de Mediu, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 549/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 210 – 223, art. 603), și altor acte normative speciale care prevăd respectarea și implementarea procedurii de evaluare a biodiversității în conformitate cu prevederile din legislația Republicii Moldova,

În scopul stabilirii condițiilor și măsurilor pentru protecția mediului care trebuie respectate pentru realizarea activității planificate,

..... / (denumirea autorității competente), **emite concluzia privind evaluarea biodiversității, pentru activitatea planificată** / (denumirea completă a activității planificate), **propusă a fi amplasată în** / (localizare/ poziționarea geografică succintă, inclusiv, se indică adresa amplasamentului),

1. Caracteristica generală a activității planificate și amplasamentului

- 1) Descrierea succintă a importanței și contribuției (beneficiul) urmare realizării activității planificate;
- 2) Obiectivele, scopurile principale și secundare;
- 3) Rezumat generalizat despre caracteristicile proiectului și amplasamentului;
- 4) Referință la actele normative care au fost luate în considerație și s-a ținut cont de respectarea cerințelor acestora, în special a legislației de mediu, cât și altor prevederi normative specifice din legislația națională (strategii, planuri, programe naționale, Legi, Hotărâri de Guvern, Acte departamentale, Regulamente, Instrucțiuni, Ghiduri, etc).
- 5) Caracteristicile geografice ale amplasamentului (de ex.: caracteristica fizică, geografică, poziția față de situl Emerald, arii naturale protejate de stat, inclusiv habitate protejate, rețeaua hidrografică, localități urbane, rurale, etc);
- 6) Coordonatele geografice în sistemul MOLDREFF99 ale construcțiilor/edificiilor și instalațiilor, după caz (se va indica în formă de tabel după datele planului geometric privind parametrii hotarului, coordonatele punctelor sau în baza altor documente oficiale, sisteme de confirmare, etc);
- 7) Descrierea generală a componentelor principale și secundare a activităților planificate, inclusiv instalațiile și echipamentele, precum și descrierea în succesiune logică a lucrărilor prevăzute (fiecare etapă de dezvoltare a activității planificate) pentru realizarea componentelor (descrierea generală reprezentată prin tabel, va include în dependență de caracteristica fiecărui proiect, scara, numerele cadastrale și perimetrul terenurilor ocupate, parametrii/volumele tehnice generale ale producției generate, a instalațiilor, etc).

În succesiune, după completarea/definitivarea tabelului se va face descrierea detaliată a fiecărei componente a activității (începând de lucrările preparatorii, după caz, pregătirea terenului, organizarea de șantier, etapa de construcție, funcționare și până la dezafectarea obiectivului), inclusiv modalitățile, mijloacele și soluțiile alternative de realizare a fiecărei lucrări, instalații, echipament, etc., care va conține date detaliate, preponderent tehnice, despre cantitățile, parametrii fizici (unități de măsură, volume etc.).

2. Soluții alternative, măsuri compensatorii a impactului semnificativ negativ asupra sitului Emerald

Măsuri pentru înlăturarea și/sau după caz, compensarea impactului negativ semnificativ asupra sitului/siturilor Emerald:

- 1) măsuri în timpul (faza) realizării construcției (se vor preciza pentru fiecare factor de mediu în parte: apă, aer și climă, sol și terenuri, subsol, biodiversitate/sit Emerald, zgomot, vibrații, radiații, deșeuri, risc pentru sănătate, peisaj, patrimoniu cultural și istoric, resurse naturale, etc.) și efectul implementării acestora;
- 2) măsuri în timpul (faza) exploatarea activității planificate și impactul implementării acestora;
- 3) măsuri în timpul (faza) de închidere, demolare, dezafectare și reabilitarea terenului în vederea utilizării ulterioare, precum și efectul implementării acestora;
- 4) soluția alternativă care rezultă din evaluarea biodiversității și măsurile de atenuare a impactului, aferente acesteia;

- 5) măsurile compensatorii aprobate/acceptate de autoritatea competentă, condițiile și modul/calendarul de implementare a acestora.

3. Considerentele privind sănătatea sau siguranța publică ori consecințele benefice de importanță majoră pentru mediu, care justifică necesitatea realizării activității planificate, pentru situl Emerald, ce adăpostesc un tip de habitat natural prioritar și/sau o specie sălbatică prioritară de interes internațional

- 1) enumerarea și descrierea considerentelor imperative de interes public major privind:
 - a) sănătatea umană;
 - b) siguranța publică;
 - c) beneficiile de mediu;
 - d) beneficiile sociale;
 - e) beneficiile economice.

4. Condiții de reglementare pentru toate etapele de dezvoltare a activității planificate în vederea protecției și conservării siturilor Emerald

- 1) în timpul (faza) realizării, exploatării și dezafectării activității planificate:
 - a) condițiile necesare a fi îndeplinite în funcție de prevederile actelor normative speciale;
 - b) condiții care reies din studiul de evaluare a biodiversității, respectiv din cerințele legislației Uniunii Europene sau internaționale specifice, în dependență de caz;

5. Informația cu privire la desfășurarea procesului de consultare a publicului

Publicul interesat a fost informat cu privire la studiul de evaluare a biodiversității prin / (se indică în dependență de caz, anunțuri în mass-media, pe pagina-web oficială, etc) a / (se indică denumirea autorității competente), / (se indică în dependență de caz, la sediul și pagina-web oficială, etc), a / (se indică numele complet al inițiatorului activității planificate) și a / (se indică în dependență de caz, la sediul și pagina-web oficială, etc a autorității/lor administrației publice locale pe teritoriul cărora se va realiza activitatea planificată).

Informațiile cu privire la procesul de consultare a publicului interesat în procedura derulată, inclusiv descrierea/indicarea tuturor modalităților și mijloacelor de informare întreprinse de toți subiecții implicați în acest proces (se va indica în baza dovezilor deținute, informației cercetate (investigate) de către autoritatea competentă, și/sau transmise de către inițiatorul activității planificate, de către administrația publică locală sau alt public interesat):

- 1) când și cum a fost informat publicul la etapa de determinare a necesității de efectuare a evaluării biodiversității;
- 2) când și cum a fost informat publicul la etapa consultării asupra conținutului studiului de evaluare a biodiversității;
- 3) cum au fost luate în considerare propunerile/observațiile justificate ale publicului interesat;
- 4) dacă s-au solicitat completări/revizuiți ale studiului de evaluare a biodiversității și dacă acestea au fost puse la dispoziția publicului interesat.

6. Mențiuni

Mențiuni despre aspecte speciale și efecte juridice ale actului de reglementare care includ în special informație privind procedura de contestare, valabilitate, acțiuni referitoare la executarea controlului de către organele responsabile de controlul respectării și îndeplinirii măsurilor și condițiilor din concluzia biodiversității, răspunderea pentru nerespectarea prevederilor concluziei biodiversității, etc.

1) Procedura de contestare

Concluzia privind evaluarea biodiversității este un act administrativ, individual, emis de către Agenția de Mediu, autoritate administrativă subordonată Ministerului Mediului, responsabilă de reglementarea și autorizarea activităților cu impact asupra mediului și abilitată cu eliberarea actelor permise pentru practicarea activităților de întreprinzător cu impact asupra mediului prevăzute în Nomenclatorul actelor permise, aprobat prin Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

Astfel, solicitantul concluziei privind evaluarea biodiversității care se consideră vătămat într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate emitentă a actului administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a cererii, poate adresa instanței de contencios administrativ competente obținerea anulării actului și recunoașterea dreptului pretins, după caz, repararea pagubei cauzate, în modul stabilit de Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.309-320).

2) Executarea controlului **îndeplinirii** prevederilor

Controlul și verificarea în domeniul protecției mediului și resurselor naturale este realizat de Inspectoratul pentru Protecția Mediului.

Astfel, controlul respectării prevederilor concluziei biodiversității revine Inspectoratului pentru Protecția Mediului, autoritatea administrativă în subordinea Ministerului Mediului, responsabilă de asigurarea unui nivel înalt de supraveghere și protecție a mediului și abilitată cu exercitarea controlului privind respectarea procedurilor legale la emiterea actelor permise, cât și a măsurilor și condițiilor prescrise de către autoritatea competentă emitentă.

Inspectoratul pentru Protecția Mediului informează autoritatea competentă emitentă, despre încălcările depistate la etapa de realizare, exploatare și închidere a activității planificate, fapt ce poate atrage după sine suspendarea activităților și/sau anularea concluziei biodiversității, după caz. Executarea prezentei prevederi va fi efectuată de către subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului pentru Protecția Mediului în raza de competență teritorială.

Nerespectarea prevederilor concluziei biodiversității atrage răspunderea contravențională sau penală, iar în cazul admiterii de prejudicii cauzate mediului de către inițiator, poate atrage răspundere civilă în vederea recuperării prejudiciului cauzat mediului (benevol sau prin intermediul instanței de judecată).

La finalizarea lucrărilor, în vederea efectuării unui control de specialitate pentru verificarea respectării prevederilor concluziei biodiversității, inițiatorul activității planificate va notifica în termen de 3 (trei) zile: (se va indica denumirea inspecțiilor pentru Protecția Mediului Teritoriale pe teritoriul de competență al cărora este activitatea planificată) pentru realizarea controlului.

Actul de verificare al autorității competente se va anexa la procesul-verbal de recepție la terminarea lucrărilor.

Prezenta concluzie a biodiversității face obiectul procedurii de contencios administrativ. Exercițarea căilor de atac poate fi efectuată în ordinea procedurală de contestare a actelor administrative stabilită în Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.309-320).

Prezenta concluzie privind evaluarea biodiversității conține pagini și a fost redactat în exemplare originale.

...../ (semnătura, numele, prenumele conducătorul Agenției de Mediu, și în situația când este cazul ștampilă umedă,).... ,

...../ (în dependență de caz, semnătura, numele, prenumele, contrasemnatarilor desemnați/delegați prin acte legislative speciale din cadrul, și/sau Guvern, alte autorități ale administrației publice centrale și locale delegate, în situația când este cazul se va aplica ștampilă umedă).... ,

...../ (semnătura, numele și prenumele conducătorului/șefului subdiviziunii din cadrul Agenției de Mediu responsabilă pentru executarea procedurii de evaluare a biodiversității).... ,

...../ (semnătura, numele și prenumele, contactele executorului delegat/nominalizat pentru asigurarea desfășurării procedurii și elaborarea actului permisiv).... .

Exemplarul concluziei privind evaluarea biodiversității se transmite inițiatorului activității planificate și se publică pe pagina web a autorității competente emitente.

Figura nr. 1. Schema logică a etapelor procedurii de evaluare a biodiversității

PROCEDURA DE EVALUARE A BIODIVERSITĂȚII (EB)

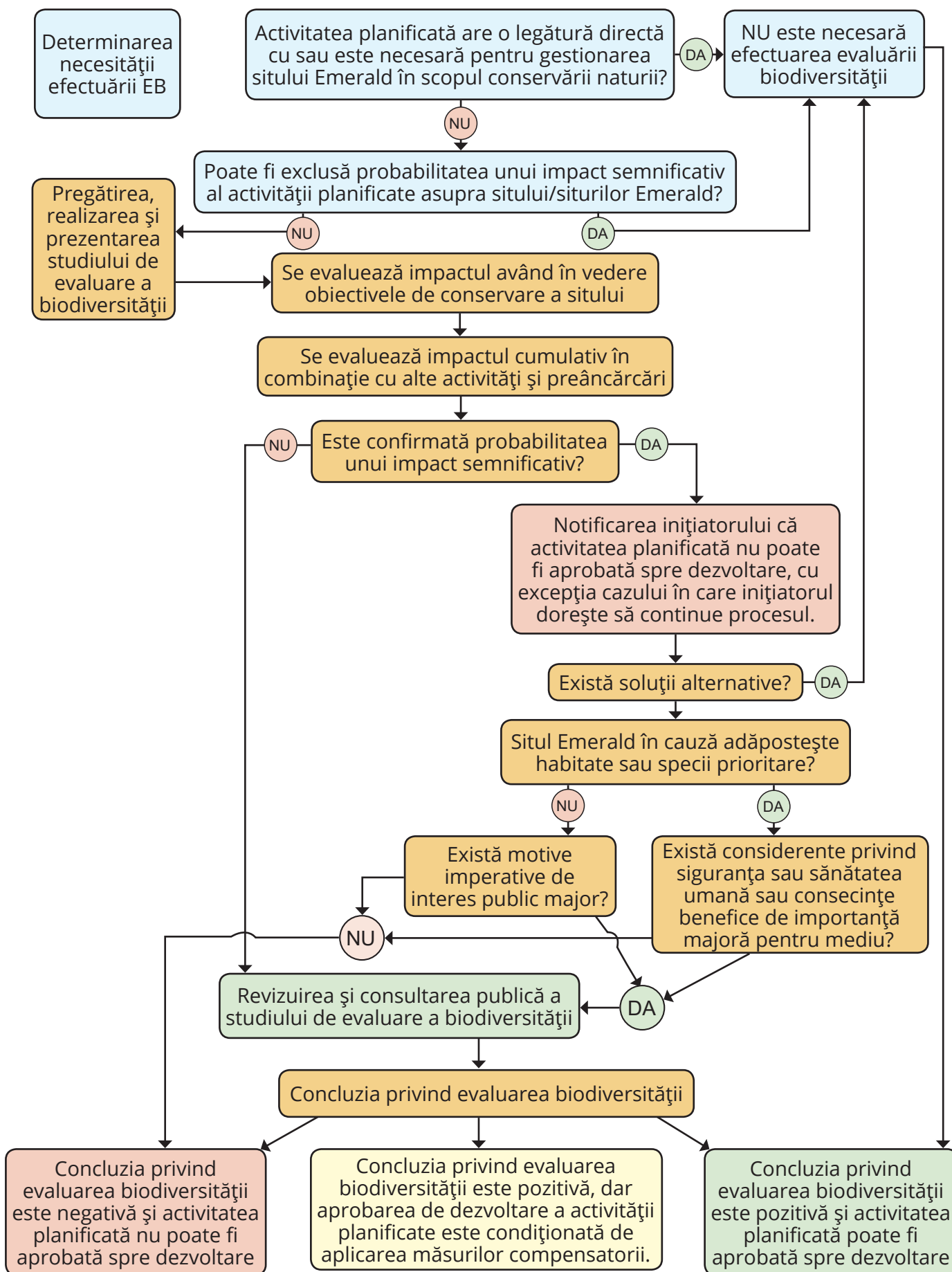

Figura nr. 2. Reprezentarea grafică a suprafețelor cu efecte specifice ale unei anumite activități planificate (a), precum și a suprafeței totale a tuturor efectelor activității respective luate împreună (b).

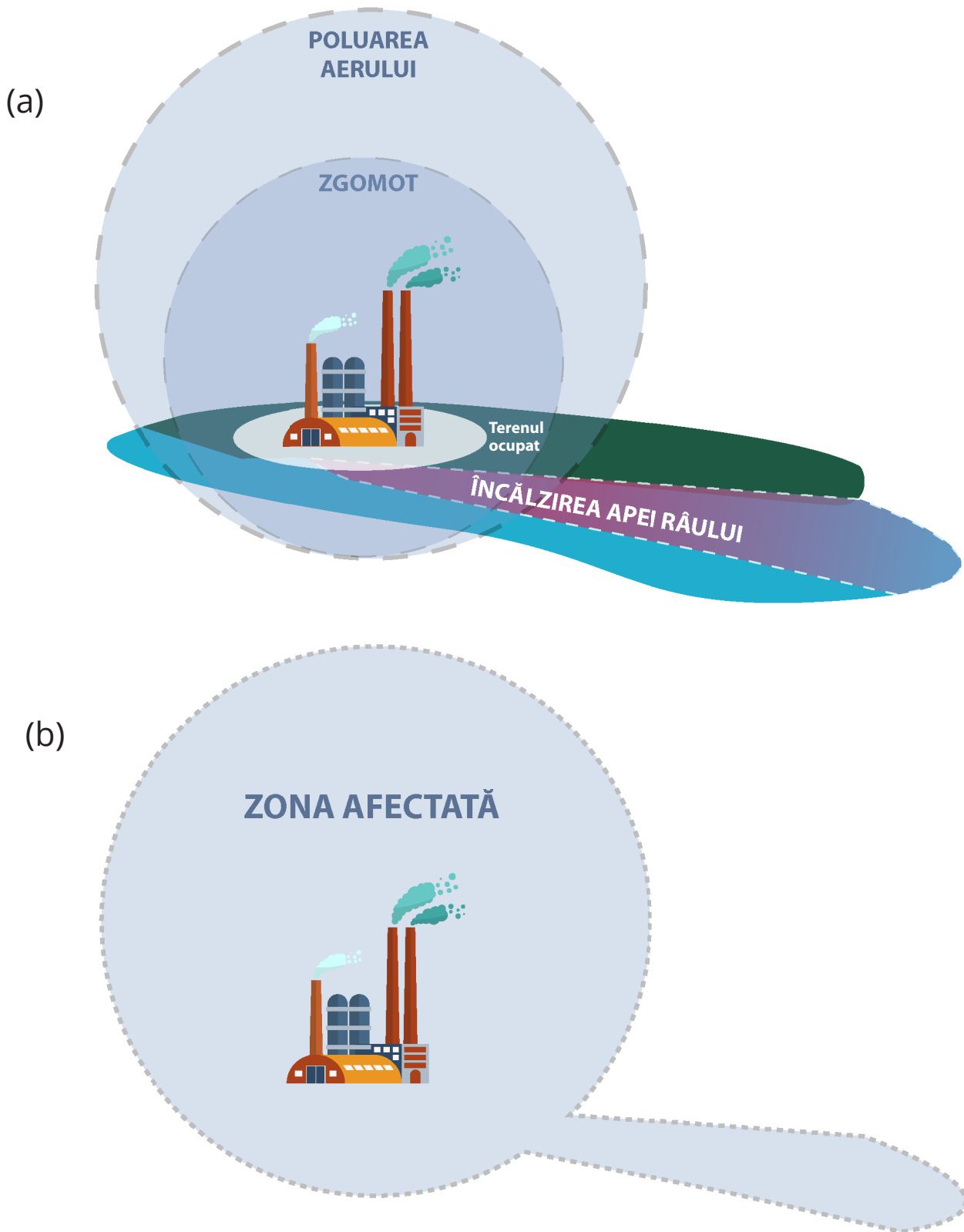

Figura nr. 3. Reprezentarea grafică a suprapunerii suprafeței de manifestare a efectelor activității planificat cu harta siturilor Emerald, care are ca rezultat identificarea siturilor potențial afectate.

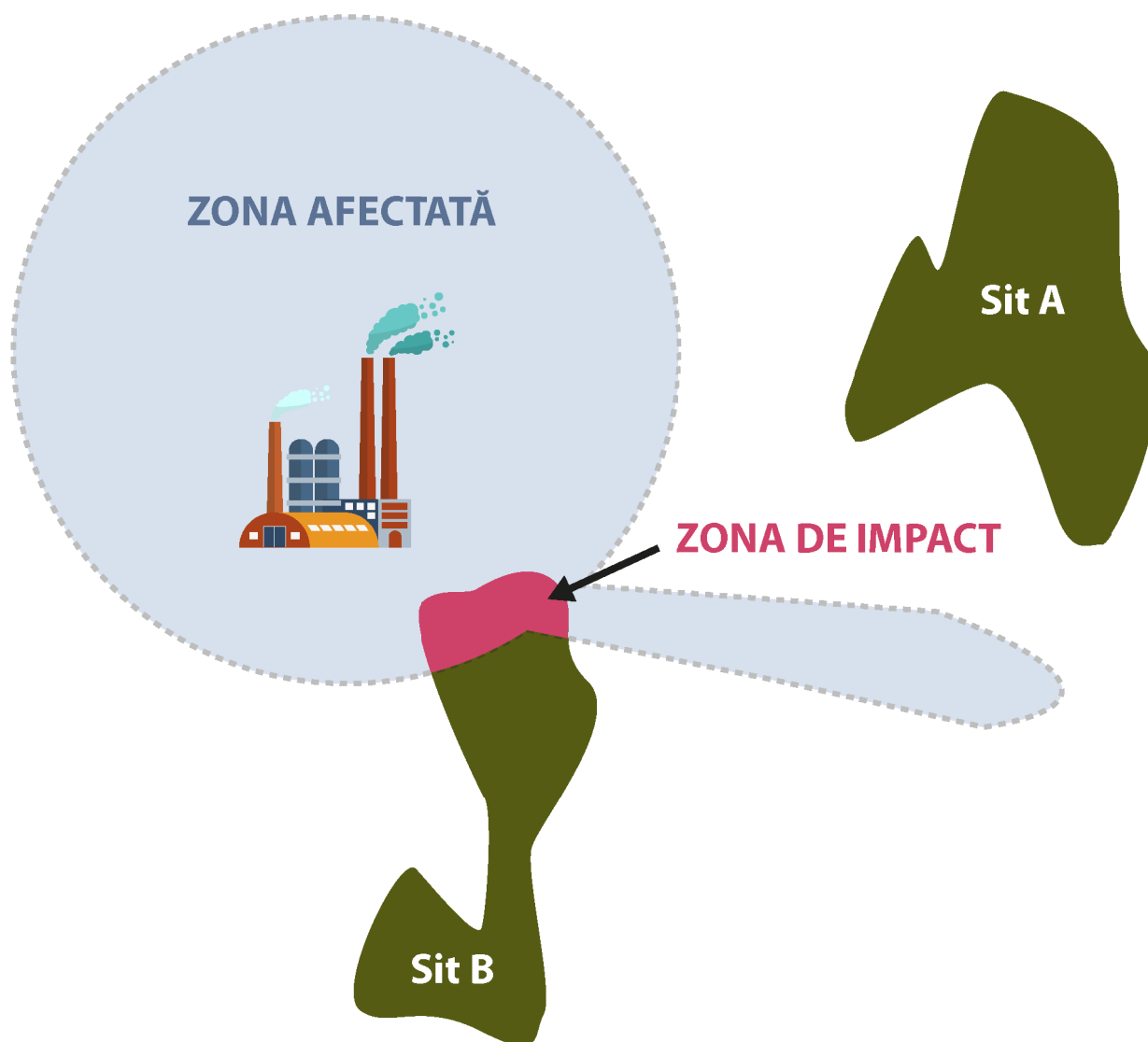

Figura nr. 4. Reprezentarea grafică a impactului cumulativ ne semnificativ până la pragul de semnificație a impactului

